

Latv. PSR Valsts Bibliotēka
Inv. 55-29.155

Eiropas Pretfašistiskā Strādnieku Kongresa Manifests

Visiem strādniekiem, strādniecēm un darba jaunātnei !!!

Visiem darba zemniekiem!

Visiem izmantotiem un vajātiem!

Visiem fašisma pretiniekiem!

Piecdesmit tūkstoši strādnieku un strādnieču, kalpotāju, sīkzemnieku un darba inteligences smok Hitlera diktatūras slepkavu bedrēs — koncentrācijas nometnēs, kazarmēs un policijas arestu telpās. Hitlera fašisma karatavu kalpi viņus „bēgot“ noslepkavo.

Noziedzīgā uguns pielaišana reihstagam, kas ir mūsu laikmeta vislielākā provokācija, deva brīvas rokas nevaldāmam fašisma terororam.

Strādnieku šķiras priekšposteni, kas varonīgi cīnās par visu strādnieku interesēm pret fašismu, imperialistisko kapu un kapitalistisko izmantošanu, izsludināja ārpus likuma. Simtiem strādnieku laikrakstu iznākšanu pārtrauca.

Masām ir nolaupītas arodbiedrības, kuras pusgadsimteni proletārieši izveidoja, nesot milzīgus upurus un pūles. Tās ir pārvērstas fašistiskā valstī par streiklaužu organizācijām. Strādnieku organizāciju īpašumi nozagti, streikošanas tiesības iznīcinātas. Streiki ir aizliegti — tā skan pēdējā fašistisko varas vīru parole. Vācijā darbs pārvērsts par spaīdu darbiem. Nevaldāms terrorms plosās visā valstī. Brunais mēris trako pret visiem un visu, kas pēc fašistisko kapitalistu un prūšu junkuru domām varētu apdraudēt satrunējošo kapitalistisko sistēmu. Gadu simteņiem vecās zinātniskās atziņas, lielākos zinātnes,

literatūras un mākslas darbus dedzina publiskos sartos, skaļiem piekrišanas kliedzieniem atskanot nacionālsociālistu barbāru lēģerī. Vācijas ievērojamākos zinātniekus, kas ieguvuši visas pasaules atzinību, padzen no laboratorijām un katedriem. Tāpat trimdā aiziet ievērojamākie rakstnieki un mākslinieki. Žīdu pogromu nelietības atsviež Vāciju veselīem gadu simteņiem atpakaļ!

Simti tūkstoši ir kļuvuši par fašistiskā terrora upuriem!

Strādniekus, sīkzemniekus un darba inteligenci fašisti slepkavo, sakropļo un padzen no viņu dzīves vietām. Bet tie, kas mēģina aizstāvēt fašisma upurus pēc fašistiskās tiesību mērauklas, paši dabū izbaudīt nacionālsociālisma terroru. Irstošo kapitalismu var tikai ar kailiem varas līdzekļiem balstīt.

Fašisms Vācijā gatavo katastrofu! Ko ir viņas darbības pirmais gada ceturksnis devis? Hitleris solīja darbu — tā vietā bezdarbs kļūst lielāks. Viņš apsolijs lielāku darba algu — tās vietā algu tiešā vai netiešā ceļā spekulanti nosēta uz leju. Viņš solīja trūcīgiem zemniekiem atbalstu, samazināt nodokļus un dot atvieglinājumus parādniekiem. Patiesībā biržas spekulantiem došas brīvas rokas, prūšu junkuri gūst miljoniem lielu peļņu.

Hitlers iet pa to pašu ceļu, pa kādu gājuši Musolini, Piłsudskis un Hortijs. Tas ir ceļš, pa kuru miljoniem Itālijas, Polijas un Ungārijas strādnieku ir novesti galīgā postā.

Ne Musolini, ne Piłsudskim, ne Hortijam ir izdevies kapitalizma krīzi mīkstināt, ne iznīcināt šķiru cīņu. To pierāda varonīgās strādnieku cīņas un zemnieku sacelšanās, kas vienmēr šais fašistiskās valstīs uzliesmo. Vēl mazāk tas izdosies nacionālsociālistu slepkavu bandu vadonim! Milzīgā krīzes padziļināšanās ir kapitalistisko sistēmu satricinājusi pašos pamatos.

Par to liecina politiskie un ekonomiskie streiki, nelegālās 1. maija demonstrācijas, bruņotā cīņa pret fašistiem, revolucionārā kustība darba klausības noņemtnēs, neska tāmās pretfašistiskās avīzes uzņēmumos, proklamācijas, laikraksti un brošūras. Vācijas pretfašistiskā fronte kļūst arvienu lielāka!

Valstīs, kur buržnāzija izmanto pagaidām demokrātijas plīvuri, trako imperialistiskā reakcija. Francijas, Vācijas, Spānijas un Čehoslovākijas demokrātiskās buržuāzijas valstis mēģina savu reakcionāro, strādniecībai naidīgo politiku, savus imperialistiskos kara planus izvest zem demokrātijas un pacifisma maskas. Ar viltus lozungu „demokrātija jāsargā no fašisma“ tiek sperti fašistiski un reakcionāri soļi pret strādnieku masām. Soli pa solim pilsoniskās demokrātijas valstis pārveido par fašistiskām diktatūras valstīm.

Tā tas notika Vācijā, ļoti aktīvi piedaloties sociāldemokrātu vadonim Braunam, Severingam un Grēzinskim. Tas pats norisinās Austrijā ar „kreiso“ sociāldemokrātu vadoņu palīdzību. Arī Spānijas, Čehoslovākijas, Zviedrijas un Dānijas „demokrātiskās“ valstīs notiek tas pats, kur valdību priekšgalā atrodas sociāldemokrātu vadoņi un ir saistīti valdībā ar pilsoniskām partijām.

Francijas, Anglijas, Holandes demokrātiskās valstīs imperialistiskās valdības apspiež kolonijās iedzimto atsvabināšanās centienus, sacelšanos armijā un flotē ar visasinaināko terroru.

Atklātā fašistiskā pilsoņu karā, kas norisinās Polijā, Itālijā, Bulgārijā, Ungārijā, Dienvidslāvijā un Lietuvā, ar visiem

līdzekļiem un brutalāko terroru cīnās kapitalisti. Tas ir tilts, pa kuru imperialisms ved masas pretīm šausmīgiem slaktiņiem.

Internacionālā fašisma kustība ir tieša pāreja uz imperialistisko karu. Nesaudzīgā strādnieku un zemnieku revolucionārās kustības apspiešana, algu nosīšana, sociālās apdrošināšanas iznīcināšana, nodokļu un muitas tarifu paaugstināšana gatavo imperialistisko pasaules slaktiņu.

Itālijas asiņainais diktators Musolini un Hitlers ir kļuvuši parējās valstīs fašistisko bandu vadoņiem par paraugiem. Viņi māca, ka savas šķiras apzinīgo strādnieku kustību vajaga iekalt važās. Viņi sev stādās priekšā tādu Eiropu, kas bāzejas uz dēmagogiskās mācības principiem un fašisma slepkavu praksi. Kapitalisti, kas drudzaini meklē izeju no saimnieciskās krīzes, un to nevar atrast, cenšas glābties ar fašistisko terroru un imperialistiskā kara miljonu upuru palīdzību.

Fašisms ir internacionālas briesmas visas pasaules strādniekiem!

Vācijā, Polijā, Itālijā un Bulgārijā trako fašistiskās slepkavu bandas. Druzdaino gatavošanos imperialistiskam karā mēģina ātrāk nobeigt. Kā mēr Vācijas, Itālijas un Ungārijas imperialistiskās varas apvienojas vienā grupā un steidzīgi bruņojas, lai revidētu Versaļas miera līgumu — pārējās fašistiskās valstīs (Polija, Dienvidslāvija, Rumānija) „demokrātiskās“ Francijas vadībā organizējās, lai radītu jaunu Versaļu ar melnu pilno paroli: „demokrātija jāsargā no fašisma.“ Minētās valstis grib Versaļas jūgu padarīt par mūžīgu.

Konflikti starp imperialistiskām valstīm aug lielāki. Vienā laikā pasaules imperialisms arvienu vairāk cenšas nodibināt cīņas fronti pret Padomju Krieviju, organizē karu pret sociālistisko valsti, kas ir vienīgais un nesatricināmais visu zemju strādnieku un apspiesto tautu cietoksnis. Ķīnas 400 miljonu iedzīvotājiem Japānas imperialisms uzliek asiņainu jūgu, ko veicina ķīniešu buržuāzija un pērkamie ģenerāļi. Tālie Austrumi sagatavojušies cīņai pret Padomju Savienību.

Ar katru dienu vairāk un vairāk apvienojas vienotā frontē strādnieku šķira Anglijā cīņai pret valdošo kliķi, kas izsludinājusi Padomju Krievijas preču importa aizliegumu.

Britānijas imperialismis mēģina ar četru valstu pakta sagrābt savās rokās pretlieliniecisko intervences kara vadību.

Strādnieki! Strādnieces! Darba zemnieki! Kalpotāji un darba inteligence!

Tikai cīņā pret buržuaziju un kapitalismu, pret fašisma dīgļiem, novirzieniem un metodēm var fašisma masas kustības attīstību tā sauktajās „demokrātiskās” valstīs aizkavēt.

Tikai ar visu strādnieku vienotu internacionālu cīņas fronti, sadarbībā ar brīvajiem socialistiskās Padomju Krievijas strādniekiem un zemniekiem pret imperialismu, iespējams atstāt internacionālo fašisma izplatīšanos un imperialistiskās kara briesmas.

Prūšu junkuri un Vācijas kapitālisti palīdzēja Hitlera bandītiem iegūt varu tikai tāpēc, ka vācu sociāldemokrāti nevēlējās atteikties no sadarbības ar Vācijas buržuaziju un kavēja vācu strādnieku pretfašistisko cīņu. Vācijas proletāriāts varēja aizkavēt Hitleram varas sagrābšanu ar vienoto un enerģiski izvesto ģenerālstrieku, kā to revolūcionārie strādnieki gribēja.

Vācu sociāldemokrātijas un arodbiedrību vadoni, izmantodami savu autoritāti, nožņaudza streika kustību un izjauca pretfašistisko cīņas fronti. Strādnieku kustības vēsturē nav lielāka kauna kā sociāldemokrātu frakcijas piedalīšanos fašistiskā reiktāga atklāšanā, pie kam neviens protesta vārds netika minēts pret Hitlera valdības varas darbiem, no kuriem cieta sociāldemokrātu, komunistu un bezpartējiskie strādnieki. Nav lielāka kauna par sociāldemokrātijas frakcijas piedalīšanos 17. maija balsošanā, Hitleram reiktāgā nolasot politisko deklarāciju. Mēs jautājam: Ko Amsterdamas 2 Internacionāles vadoni darījuši pret Vācijas sociāldemokrātu un arodbiedrību publisko kapitulāciju?

Ko izdarījuši šie vadoni, lai atbalstītu Vācijas strādnieku varonīgo pretfašistisko cīņu? Ko dara viņi tagad, lai kavētu internacionālā fašisma uzvaras gājieni un draudošās imperialistiskā kara briesmas?

Otrās Internacionāles Izpildu komitejas lēmums, boikotēt internacionālo pretfašistisko kongresu, pierāda, ka otrās Internacionāles vadoni sadarbību ar kapitalistiem negrib pārtraukt.

Mēs sakam: pret fašismu nevar cīnīties, kā mērnāvpilnīgi pārtraukta sadarbība ar buržuaziju, kā mērnāvpilnīgi uzsākt neatlaidīga revolūcionāra cīņa.

Tikai konsekventā cīņā par visu nodarbināto un nenodarbināto strādnieku, kalpotāju, zemāko ierēdņu, zemnieku, sīkamatnieku, darba intelliģences, darba jaunātnes un sieviešu interesēm iespējams izuīcināt fašisma iespaidu.

Internacionālā pretfašistiskā strādnieku kongresa delegāti ir izvēlēti no visām Eiropas valstīm, kur plosas asinainā fašisma diktatūra un brutāla tautu apspiešana un pilsoniskā viltus demokrātijā.

Kongresa dalībnieki, sūtīti no tūkstošiem uzņēmumiem, rūpniecībām, organizācijām, arodbiedrībām, bezdarbnieku un zemnieku sapulcēm, kalpotāju un darba intelliģences sapulcēm, kas representē piecus miljonus aktīvāko komunistu, sociālistu, kristīgo, anarķistu un bezpartējisko strādnieku pretfašistiskos cīnītājus, kā arī tie desmitiem miljoniem strādnieku pārstāvjiem, kuriem fašistiskais terrrors šai kongresā nav atļāvis piedalīties. Jūs uzaicina: cīnīties pret fašismu un imperialistisko reakciju pašu valstīs!

Pret spaidu darbiem un algu nosīšanu, pret sociālās apdrošināšanas iznīcināšanu, pret bezdarbnieku pabalstu un karā cietušo pensiju samazināšanu!

Pret jaunātnes militāro drēsūru, pret nodokļiem un muitām!

Organizējat cīņu visos uzņēmumos, visās darbnīcās un katrā izdevīgā vietā!

Atbalstat ar aktīvu solidaritāti pretfašistisko cīņu Vācijā!

Āģitējat visplašākos slāņos par protestu rīkošanu pret Hitlera valdības kauna pilniem darbiem!

Padzenat visus ārzemju nacionālsociālistu aģentus!

Mobilizējat visas pasaules strādniekus atbalstīt Vācijas proletāriāta cīņu par strādnieku atsvabināšanu no fašisma un šķiru cīņas organizēšanu!

Organizējiet bruņotu cīņu pret fašistiskiem uzbrukumiem, provokācijām un terrora aktiem!

Aizstāvat strādnieku organizācijas, demonstrācijas, ipašumus, dzīves vietas un dzīvību!

Organizējiet pretfašistiskas cīņas vienības uzņēmumos; strādnieku dzīvokļos, lauku saimniecībās!

Cīnieties ar visu spēku, cīnieties ar visu enerģiju par politisko emigrantu patvēruma tiesībām un viņu pabalstīšanu!

Palīdziet izplatīt pretfašistisko presi Vācijā! Ziedojiet fašistiskam cīņas fondam, ko kongress ir nodibinājis.

Cīnieties neatlaidīgi pret nacionālu un šovinistisku imperialisma kara kūdīšanu un intervences gatavošanu pret Padomju Savienību. Par visu nāciju internacionālo solidaritāti, pret Japānas un pārējo imperialisma laupītājiem, kas saskalda Ķīnu, par visu apspiesto tautu atbrīvošanu!

Cīnieties pret fašistiskās Vācijas diktatūras slepkavām! Organizējiet masu demonstrācijas un politiskus masu streikus, kas ir proletāriāta stiprais ierocis pret fašisma uzbrukumiem!

Internacionālais pretfašistiskais kongress nolemj izvēlēties pastāvīgu Eiropas Pretfašistisko Strādnieku Apvienības Centrālo Komitēju cīņai pret fašismu.

Eiropas Pretfašistiskā Komitēja cīnīsies kopā ar visām organizācijām pret imperialistisko kara un militāro intervenci pret Padomju Savienību, ar visiem fašisma un imperialistiskā kara ienaidniekiem, lai aizstāvētu strādniekus un visus apspiestos no fašisma un imperialisma slepkavām!

Organizējiet visās valstīs, uzņēmumos, arodbiedrībās, savienībās, kultūrālās organizācijās, strādnieku sporta organizācijās, visās bezdarbnieku sapulcēšanās vietās, pilsētās un laukos

Komitējas cīņai pret fašismu,

Bruņotas pretfašistiskas kaujas vienības!

Palīdzības komitējas fašistiska terrora upuriem!

Mēs sūtam biedriskus sveicienus visiem asiņainās fašisma diktatūras gūstekņiem visās valstīs!

Neatstājat asiņaino Hitlera diktatūru ne mirkli mierā!

Veiciniet visiem līdzekļiem cīņu par fašisma gūstekņu atsvabināšanu!

Mēs esam pretīm izšķirošām šķiru cīņām!

Organizējiet visur masu cīņu, lai gāztu fašistisko slepkavu diktatūru!

Čelāt dzelzs sienu pret fašisma izplatīšanos pašu valstī!

Bruņojaties izšķirošai cīņai, lai gāztu fašistisko, asiņaino varu!

Uz priekšu vienotā cīņā pret fašisma uzvaru!

Parīzē, 6. jūnijā 1933. g.

Eiropas Pretfašistiskais
Strādnieku Kongress.

Rokas nost no strādnieku - zemnieku frakcijas!

Nost jauno sodu likumu!

Ekonomiskai krīzei padziļinoties, jaunu dzīlāku vērienu gūst šķiru pretešķības un jaunu spilgtāku izpausmi — šķiru cīņā Latvijā. Ar jaunu sparību un vairākkārt pastiprinātu negantību fašistiskā reakcija Latvijā no jauna uzsākuse savu ekonomisko un politisko uzbrukuma gājienu pret strādnieku šķiru un visiem darbjaudīm pilsētā un uz laukiem. Ar

lielu neatlaidību, nepiekāpību un drosmi turpina cīņu pret buržuāzijas uzbrukumu revolucionārās darblaužu masas. Apvstrādnieku, kokstrādnieku, tekstilstādnieku u. c. streiki liecina, ka šīs masas apzinas savas šķiras intereses un ir gatavas par viņām cīnīties un cīnās par tām. Buržuāzijai savā uzbrukuma gājienu ir jāreķinās ar noteiktu sa-

biedrisku spēku — revolucionāro strādniecību un revolucionārām darbļaužu masām.

Latvija nav izolēta no pārējās kapitalistiskās pasaules. Fašistiskās reakcijas uzvara Vācijā ir ielējuse „jaunas asinis“ arī Latvijas fašisma miesās. Aktivizējās Latvijas lielburžuāzija un naudas maiši. Viņi „iedvēsmo“, uzpērk un izvirza cīņas līnijā tādas organizācijas, kā „ugunskrustneši“, „lāčplēšu legionāri“, „nacionalzocialisti“. Aug augsmā fašistiskās tendences „nacionālās koalīcijas“ partiju un dažādo sīkburžujsko grupu aprindās. Bļodnieka valdība, aktivizējot fašistiskos spēkus, jau īsā laikā ir sevi parādījuse kā koncentrētu fašistisku uzbrukuma valdību, kā valdību, kuŗa sper jaunu lielu soli fašistiskās diktatūras nodibināšanā Latvijā. Viņa turpina buržuāzijas neganto uzbrukumu strādnieku eksistences līmenim, strādnieku un zemāko kalpotāju darba algām, aplaupa slimo kases, uzvel jaunus nodokļus (tiešus un netiešus) plašajām darbļaužu masām, atrauj pēdējo pabalstu bezdarbniekiem. Nespēdama novērst ekonomisko krīzi un paglābt buržujskās Latvijas saimniecību no sabrukuma, kā arī novērst pretešķības pašas buržuāzijas rindās, Bļodnieka valdība cenšas salaust katru strādnieku šķiras pretestību, kuŗa šādos apstākļos viņai kļūst arvien bīstamāka. Pastiprinot važu un cariskās katorgas režīmu cietumos. Bļodnieka valdība izdod jaunus s o d a l i k u m u s, kas paredz kopsummā līdz 22 gadi katorgas un cietuma buržuāzijas šķiras kundzības pretiniekiem — revolucionārajiem strādniekiem un darba ļaudīm. Tam seko jauna fašistiska „republikas aizsardzības likuma“ sagatavošana, kuŗš visnotāl ir vērstis pret strādnieku šķiru un pirmām kārtām — saeimas strādnieku-zemnieku frakciju. Šis likums paredz saeimas strādnieku-zemnieku frakcijas likvidēšanu, viņas neka vējošu arestu un visu kreiso strādnieku un zemnieku deputātu sarakstu atcelšanu (aizliegšanu). Atklātā diktatūrā pār strādnieku šķiras un trūcīgām zemnieku masām Latvijas buržuāzija grib nostiprināt savu kundzību progresējošās ekonomiskās krīzes apstākļos.

No 1. augusta jastājās spēkā jaunam sodu likumam. Šim sodu likumam jastājas vecā 1903. g. aisipainā cara izdotā izdotā soda likuma vietā, bet jaunais savā bārdzībā pret strādniecību un revolucionāriem vēl pārspej veco. Jaunais

sodu likums paredz spaidu darbu termiņu dubultošanu (līdz 15 gad. 8 vietā). Viņš atļauj kalt apcietinātos važas uz tiesas sprieduma — līdz 3 gadiem, administratīvi — līdz 1 mēnesim. Jaunais sodu likums atkal paredz progresīvā sodu režīma ievēšanu politieslodzītiem — kas līdzinas tiesības atņemšanai saņemt pārtiku no ārienes: šis tiesības viņi sev izrāva no Soc.-dem. valdības 1927. gadā pēc varonīga 13 dienu bada streika.

Bez tam jaunais sodu likums faktiski laupa strādniekiem tiesības streikot un mazāko pārkāpumu uzņēmeja priekšā soda ar vairākiem cietuma gadiem. Strādniekam atņem tiesības cīnīties par sava stāvokļa uzlabošanu un šo beztiesības stāvokli fiksē ar likumu.

Fašistiskai kustībai pieaugot jo sevišķi spilgtā gaismā parādās Latvijas sociāldemokrātu riebigā loma buržuāzijas kopēja „nacionālajā frontē“. Pastiprinātā kārtā un apmēros pielietojot savus kreisos manevrus, (vācu sociāldemokrātijas „kritika“, aicinājums uz „bruņotu cīņu pret fašismu“ u. t. t.) viņi, lai noslēptu patieso lietas stāvokli Latvijā — ar gudru ziņu savā „cīņā“ pret hitlerismu (faktiski: fašistiskās diktatūras ceļa sataisišanā) — kā vienīgus fašisma diktatūras nesējus iztēlo vienīgi vācu baronus Latvijā. Bļodnieku un viņa valdību, kuŗa ar savām represijām, teroru un katorgas likumiem pret strādnieku šķiru un trūcīgo zemniecību kļāji parādījusi, ka viņa ir fašistisko uzbrukumu valdība, s. d. lideri faktiski atbalsta kā „mazāko ļaunumu“ līdz ar visu viņas fašistiskā uzbrukuma politiku darbļaudīm. Un ne jau pabalsta vien. Šinī negantajā nzbukumā, kuŗu tagad ar jaunu sparū uzsāksni Latvijas buržuāzija pret strādnieku šķiru, s. d. lideri piedalas kā tieši un aktīvi dalībnieki. Ka starp s.-d. lideriem un buržuāziju pastāv kopējs nolīgums par strādnieku zemnieku frakcijas likvidēšanu un viņas vietu savstarpēju sadalīšanu starp buržujskām partijām un s. d., liecina vesela rinda faktu gan tiešā, gan aplinkus kārtā.

Lai arī cik nepatīkami tas neizrādītos priekš s.-d. lideriem, buržujskie laikraksti nevar novaldīties, neizplāpājuši šo savu sabiedroto patiesos, dziļi aizkulisēs apslēptos „pasākumus“. Tā „Pēdējā Brīdī“ (š. g. 17. aprīlī) lasam burtiski sekošo:

„Daudzi (domāti buržuji) cer ar šādu komunistu frakcijas likvidēšanu panākt saprašanās ar sociāldemokrātiem, kuŗi tad

paliktu daudz mērenāki, un nebūtu izslēgta arī vārbūtība, ka tie ieltu valdība." Kuņš spēj noliegt, ka taisni strādnieku deputāti ir tie, kuņi spiež liderus „kreisoties“ masu mērīšanas nolūkos. Vai gan, likvidējot strādnieku zemnieku frakciju, lideri nejustos brivakām rokām savā buržujiskās iekārtas stutešanas darbā un nevarētu kļūt pie tā miera un „godīgas dzīvošanas“, kuņu viņiem laupa „komunisti“? Vai nav fakts, ka taisni pēdējā laikā s.-d. lideri līdz ārprātam saasinājuši savu provokatorisko cīņu pret kreiso strādniecību? Un vai, beidzot, s.-d. lideri atklāti nepasaka savā centrālajā organā (sk. „Socialdemokrāts“ Nr. 116), ka „Tāda komunistu taktika.. laupīs (!) sociāldemokrātijai iespēju saeimā vispar uzstāties pret politiskām represijām... jo nav nekāda aprēķina pret reakciju domāto nostāšanos ļaut komunistiem pārvērst par veļas mazgāšanu pašu strādnieku (!) starpā“.

Vai viss tas, kā arī pilnīgais klusums s.-d. presē strādnieku zemnieku frakcijas tiešas apdraudēšanas brīdī, neliecina, ka Latvijas s. d. lideri ņem vistiešāko līdzdalību šīs frakcijas likvidēšanā, burtiski atkarotot to pašu nodevības taktiku, kuņu pielietoja viņu brāļi — Vācijas s.-d. lideri, sataisot ceļu fašismam? Visi reakcijas spēki, sociāldemokrātus neizņemot, ne-teikti mobilizējās vienotai fronteī pret revolūcionāro strādniecību un izsūkto un kalpināto masam Latvijā. Kopīgi viņi gatavo vienu no izšķirošākiem triecieniem visai strādnieku šķirai — strādnieku-zemnieku frakcijas likvidēšanu un arestu.

Strādnieku-zemnieku frakcijas stiprums ir viņas ārpus parlamenta darbības rosībā, ir viņas sakaros ar strādnieku un trūcīgās zemniecības masām vispar. Pēdejos mēnešos šo sakaru nostiprināšana frakcija ir guvusi ievērojamus sasniegumus. Tas apstākļi, ka strādnieku-zemnieku frakcija ir piedalījies ar pavairotu rosību strādnieku šķiras cīņās, revolūcionārās strādniecības organizētos streikos un demonstrācijās, viņu protestos pret pilsētu un lauku darba ļaužu darbības nolaupīšanu, cīnījies par strādnieku apdrošināšanu, par valsts pabalstu bezdarbniekiem, pret masu aplaupīšanu no Skujenieku un Bļodnieku valdībām, par trūcīgo un videjo zemnieku atsvabināšanu no nodokļiem, pret izpirkšanas, klausu nastām un parādēm, pret buržuāzijas un sociālfāšistu politiku karu un intervences gatavošanā, pret fašistisko reakciju u. t. t.

un vadījusi šo cīņu, neraugoties ne uz kādiem policijas draudiem un represijām, — nostiprināja strādnieku zemnieku frakciju, nodrošināja viņai visplašāko atbalstu pie pilsētu un lauku darba ļaudīm. Likvidēt strādnieku zemnieku frakciju nozīmē ne tikai atklāti uzspļaut virsū buržujiskās demokrātijas kankariem, tas nozīmē tanī pat reizē uzsākt jaunu, vēl negantaku kara gājienu, nekā līdz šim, pret plašajām darbļaužu masām. Bet buržuāzija ar Bļodnieka valdību priekšgalā un sociāldemokrātijā šo neredzēti neganto uzbrukumu jau sagatavo. Viņi gatavo Latvijā atklātu fašistisku diktatūru. Viņi gatavo Latvijas ieraušanos noziedzīgā kara par poļu franču imperialistu interesēm. Viņi gatavo intervences karu pret SPRS. Tamdēļ ir vajadzīgs likvidēt strādnieku zemnieku frakciju. Tas ir jāzin strādnieku masām. Atsist jauno fašisma uzbrukumu var tikai plaši ievadīta un plaši izvērsta cīņas kampaņa par strādnieku-zemnieku frakcijas aizstāvēšanu. Sapulces darba vietās, protesta mītiņi, īslaicīgi streiki, kā pirmais pretspara solis reakcijas uzbrukumam, izvērsti tanī pat reizē par plašu stāvokļa noskaidrošanas kampaņu, atvērs masām acis, parādīs, ka uzbrukums strādnieku-zemnieku frakcijai ir tikai daļa no tā koncentrētā uzbrukuma, kuņu gatavo buržuāzija strādnieku šķirai.

Šai cīņai būs noteiktas sekmes un plašu masu mobilizēšanas nozīme, ja viņa noritēs uz cīņas pamatiem par masu ikdienas prasībām. Pret kapitāla uzbrukumam un fašismu. Par darbības paaustināšanu. Par Bļodnieku valdības laupītāju dekretu nekavējošu atcelšanu. Pret fašistisko „republikas aizsardzības likumu“. Izdzīt no Latvijas Hitlera piekritējus un krievu baltgvardus. Pret karu un intervenci. Likvidēt fašistu organizācijas Latvijā. Par vienotu fronti ar s.-d. strādniekiem, pret sociālfāšistiem un Bļodnieka „mazākā ļaunuma“ valdības atbalstītājiem. Pret ūtrupēm un nabadzīgo zemnieku aplaupīšanu, par nodokļu nastu novelšanu un parādu dzēšanu.

Šinī cīņā, ieturot vienotu fronti ar s.-d. strādniekiem un tanī pat reizē ne-saudzīgi atmaskojot s.-d. liderus kuņi faktiski devuši savu piekrišanu strādnieku-zemnieku frakcijas likvidēšanai un atbalsta Bļodnieka fašistiskās diktatūras ieviešanas valdību, — revolūcionārā strādniecība aīsītīs jauno neganto reakcijas uzbrukumu.

Sociāldemokrātija un vienota strādnieku fronte

Ievērojot fašisma apdraudēto strādnieku stāvokli, Strādnieku Zemnieku Saeimas frakcija jau vairākkārt griezās pie z—d. partijas vadības ar priekšlikumu nekavejoši slēgties visas strādnieku šķiras vienotā cīņās frontē pret fašistu uzbrukumiem un pārtraukt katru sadarbību ar buržuaziju. Uz visiem šiem mutiskiem un rakstiskiem mūsu priekšlikumiem gan aiz šādiem, gan tādiem iemesliem, vienmēr saņemam, pēc kļūmīgās vācu z—d partijas parauga, atkal un atkal noraidošu atbildi. Vienreiz noraida to tādēļ, ka mēs, kreisās strādniecības pārstāvji lūk viņus, sociāldemokrātu līderus lamajot, otreiz — ka „dzenot pret viņiem demagogiju“ u.t.t. u.t.t. Ta jau sen bija skaidri redzams, ka s—d. vadoni, neskatoties uz skaistām frāzēm, nopietnu cīņu pret fašismu nevēlas. Bet pašiem strādniekiem, taisni otrādi, vienota pret fašistu cīņas fronte nepieciešama. Tādēļ Strādnieku Zemnieku frakcija 9. š. g. jūnijā šinī sakarībā vēlreiz griezās pie s—d. līderiem un viņu organizācijām ar rakstisku atgādinājumu, pie tam ne vārdu vairs neminot par līderu nodevīgo rīcību ne tāpēc, ka viņi tādi vairs nebūtu, bet lai atmaskotu viņu liekulīgi-revolucionārās frāzes, lai atņemtu iemeslus viņiem it ka mūsu uzbrukumam dēļ no vienošanās atteikties. Bet, ka jau tas bija sagaidams, mūsu priekšlikumu atkal noraidīja un proti — šoreiz aiz iemesla demagogiskā nolūkā prasot, sarunu vēšanai komunistu pārtijas Centrālkomitēju un III. Internacionāli, kas, kā katram saprotams, tagadējos apstākļos taču neiespējami. Prasīta „CK“ tikai iemeslis lai izvairītos no kopējas cīņas, kas varētu dot uzvaru par fašismu, ko līderi nevēlas, pie tam tie jūtas ļoti apvainoti par mūsu uzaicinājumu pārtraukt sadarbību ar buržuaziju, ko viņi, lūk, nekad neesot darijuši (skat. „Zocealdemokrāts“ 9. jūlija 1933. g.). Lai jūsu atmiņai atsvaidzinātu, līderu kungji, esam spiesti jums dažus faktus, kādu ir tūkstošiem — atgādināt. Vai Cielena valstiskais sūtņa darbs netiek vests pret padomju savienību par- un sadarbojoties ar starptautisku buržuaziju? Vai Dr. P. Kalniņš buržuajiskos rautos un sanāksmēs nedzied slavas dziesmas bur-

žujskai „demokratijai“ resp. diktaturai un aicina (piemēram Valtaikos pieminekli atklājot u. c.), to „sargāt pret uzbrukumiem pa labi un pa kreisi“? Vai s—d. partijas līderi Saeimā p. g. oktobrī nebalsoja pret mūsu frakcijas priekšlikumu likvidēt kara budžetu, atdodot to līdzekļus mazturīgo iedzīvotāju stāvokļa uzlabošanai? Un vai šogad Saeimā valsts budžeta debates, tās pašas buržuajiskas armijas stiprināšanas nolūka buržuji nepieņēma Bruno Kalniņa priekšlikumu „uzdot valdībai izstrādāt likumu par kara ministrijas iekārtu, armijas reorganizāciju un izbūvejamiem kara ceļiem uz šaujamiem laukiem nometnēs“? Vai Bruno Kalniņa ierīkotie „šaujāmie lauki“ pret strādniekiem un Padomju savienību nav sadarbojoties ar buržuaziju un augoša fašisma labā? Vai tagad s—d. līderu klusešana par „jaunajiem soda likumiem“ un kandalu režīmu cietumos nav vedama sakarā ar viņu pašu valdības 1928. g. buržuazijas labā ievesto lauka kara tiesu un „merdēšanas režīmu“ cietumos? Vai buržuazijas labā līderi nelikvidē pēdējās strādniekiem vēl palikušās tiesības, piem. Gaiļa bēres, pieteikdami runātājus pie kapa policijai, kas likumīgi nebija pat vajadzīgs. Vai tagad, jūrniekiem streikojot līderi kopā ar buržuaziju, neprasa likvidēt revolucionāro streika komitēju un padzīt no komitējas mūsu frakcijas b. O. Gulbi? Un ta varētu turptnāt bez gala faktus ka s—d. lidtru un buržuazijas sadarbības pierādījums, — bet pietiks. Strādniekiem jāzin. Ja Latvijai s—d. partijas vadībā viņu organizācijas joprojam turpinās Vācijas s—d. partijai līdzīgo noziedzīgo sadarbību ar buržuaziju un fašistiem, kas buržuaziju stiprina, bet strādniecības spēkus vājina, — Latvijai Vācijas liktenis neizbēgams. Tādēļ — s—d partijas strādnieki, inteligenti, darba zemnieki, pārtrauciet līderu buržuazijas atbalstīšanu! Strādnieku šķiras kailās dzīvības dēļ vienota pret fašistu cīņas fronte jau šodien jāpanāk! To sapratušas daudzas s—d. partijas org-ņas biedri, kuri piesūtījuši un piesūta joprojam ik dienas mūsu frakcijai patiesas cīņas gribas apliecinājumus un izsaka gatavību (bez līderu demagogiska nolūka

prasot CK) vajadzīgā brīdī, blakus revolucionārai strādniecībai, cīnīties uz dzīvību un nāvi pret asiņaino fašisma diktaturu.

Lai dzīvo visu strādnieku vienota

cīņas fronte pret jauno soda likumu! pret fašismu!

Lai dzīvo socialismi!

Strādnieku-Zemnieku
Saeimu frakcija

Kapitāla uzbrukumi un streika cīņa Latvijā

Latvijas strādniecība 1933. gadu uzsāka ar lielu zaudējumu nastu, ko bij sniedzis iepriekšējais gads, neraugoties uz diezgan sīvo pretošanos no strādniecības puses. 1932. gada laikā buržuāzījam izdevās panākt vispārēju darbalgu nosīšanu. Tā rūpniecības strādnieku algas pa visu Latviju nosistas caurmērā par 26 proc. kvalificētiem un par 16 proc. nekvalificētiem strādniekiem. Ja nu vēl ievēro, kā ar valdības [cieto cenu noteikšanu un piemaksām sadārdzināti pirmas nepieciešamības produkti — maize, sviests un gaļa, ka strādniecībai uzlikti jauni nodokļi atvilkumu veidā par labu bezdarba apkarošanas fondam un ka pasliktināta ārstēšanās slimu kasēs, tad kļūst skaidrs, ka pagājušā gada laikā notikusi ļoti strauja strādniecības stāvokļa pasliktināšanās. „Nacionālās atmodas“ valdība ar s.-d. līderu laipnu piepalīdzību panāca, ka tieši uz jauno gadu uzdāvināja valsts darbiniekiem algu pazemināšanu par apm. 20 proc., pie kam dažām kategorijām (sanačtoriju un patversmju kalpotājiem) pat par 50 proc.

Vēl sliktāki pagājušā gadā gājis lauksrādniekiem: viņu tā jau zemās algas nosistas par 35 proc., bet atsevišķos apgabalos pat par 50 proc.

Taču buržuāzijas uzbrukumi strādnieku dzīvības interesēm ar to vien neaprobežojas. Blakus dažādu krīzes dekretu bagātīgam birumam, 1933. gada sākums iezīmējās ar jaunu pastiprinātu uzbrukumu darba algām visās ražošanas nozarēs. Visstiprākie uzbrukumi darbalgai tomēr bijuši apavu, tekstil un kokrūpniecības nozarēs un pie drēbniekiem. Algu stāvokļa raksturošanai minēsim dažus uzņēmumus no atsevišķām ražošanas nozarēm.

Šī gada sākumā apavrūpniecībā nodarbināto strādnieku darbalgas sastādīja vairs kādus 80 proc. no 1928. gada algām. Tekstilrūpniecības uzņēmumos, salīdzinot ar pagājušo gadu, nodarbināto strādnieku skaits pieaudzis apm. par 2000. Sevišķi

stipri paplašinājusēs kokvilnas apstrādāšana. Kā „Socialdemokrāts“ ziņo, darba netrukstot arī citās nozarēs. Taču strādnieku algas visā rūpniecībā pag. gadā nosistas par 30 proc., kas liecina, kā šīs nozares daļējs „uzplaukums“, kas stāv sakarā ar tekstilražojumu ieviešanas nolēģšanu, dibinas galvenām kārtam uz strādniecības pastiprinātas izsūkšanas rēķina Tekstilstrādnieku algu nosīšanu veicina tas apstākļi, ka fabrikanti ir apvienojušies sindikatā un algu nosīšanu izdara organizēti, kurpretīm strādniecība nav pietiekoši vienota. Pēc stat. pārvaldes ziņām, kvalificētiem strādniekiem 1929. g. par stundu maksāja 84 sant. Bet 1932. g. vairs tikai 51 sant. Pašā pēdējā laikā, sevišķi sākot ar marta mēnesi, strādnieku algas vēl pazeminātas, tā kā kopā ar agrākiem pazeminājumiem strādnieku izpelnā tekstilrūpniecībā kritusēs apm. par 55—60 proc. Piem., agrāk par 1000 saaudumiem maksāja Ls 19. 20 un vietām pat 19. 23, kurpretīm tagad tikai Ls 9. 8 un pat 9. 7. Marta beigās „Kosmos“ fabrikā audējiem nosistas algas no 4 Ls uz 2.80 dienā, bet audējām no 4 Ls uz 2.40 (sk. „Socdem“ Nr. 76). Rīgas vilns manufaktūrā audējas alga — Ls 2.40. Ja neizpeln akordu, maksā dienas algu. Spolētājām dienas alga — Ls 2, kopētājām — Ls 2—2.80, jaunām strādniecēm Ls 1. 60. Dažas strādnieces, kas skaitas kā mācekles, strādā vairāk nedēļas un pat mēnešus bez kautkādas atlīdzības. Birznieka lina apstrādāšanas fabrikā atlīdzība par akordarbu nosista no 12 līdz 5 santīmiem par audekla audumu, bet pārējos darbos — par 50 proc., pie kam šo martā izdarīto algu pazemināšanu uzņēmējs grib realizēt arī par laiku, sākot no šī gada 1. janvāra, izdarot attiecīgus atvilkumus no jau izmaksātām darbalgām (sk. „Socdem.“ no 29/III — 1933. g.).

Sevišķi smagu krīzi pagājušā gadā pārdzīvoja kokrūpniecība. Liela daļa kokrūpniecības uzņēmumu stāvēja dikā. Klāt vēl pievienojās nenokārtotās algu izmak-

sās, kas viss kopā ņemot ļoti smagi gulās uz kociņu pleciem. Arī strādājošiem gāja grūti ar nekārtīgām algu izmaksām. Sākoties sezonai, kokrūpniecībā atkal nomanāma zināma rosība, bet arī strauja algu nosīšana. Tā Aucē koku lādētāji, strādājot no agra rīta līdz vēlam vakaram, spēj izpelnīt tikai 3 ls dienā; bij. Kleina kokzāģētavā (Liepājā) vīrieši saņem Ls 3. 10, sievietes Ls 1. 30 dienā. Mišķinska mēbeļu fabrikā pašreizējās algas līdzinājas tikai 60 proc. no normālām algu likmēm (kas pašas par sevi jau ir ārkārtīgi zemas). Algu nosīšana skāra arī pārējos kokrūpniecības uzņēmumus — Mīlmaņa, Emolīpa, Mirkina u. c., kā arī Ventspils kokzāģētavas — Bermana, Kāna, Cīriana un Sarkanmuīžas.

Algu krišanos metālrūpniecībā raksturo sekoši, kam arī visai nepilnīgi (oficiālās statistikas dotie) dati, kuņus pieved „Arodnieks“ Nr. 7.

„Feniksā, neskatoties uz lielo peļņu, visus gadus pastāv garantētas algas augstākā likme — 32 santīmi stundā kvalificētiem amatniekiem. Ja 1930. g. algas kaut cik pieauga, tad tagad tās nosistas apmēram par trešo daļu. Pēc statistiskām pārvaldes biļetēna ziņām, algas samazinātas līdz 30 proc. ... Īstenībā algu stāvoklis ir daudz sliktāks.“

Vēl sliktāks stāvoklis Liepājas drāšu fabrikā, kur nesen atpakaļ strādnieki gatavojās iziet streikā, bet mazliet noseboja izdevīgo brīdi.

Šī gada pirmos mēnešos drēbnieku algas nosistas caurmērā par 20—45—50 proc. Drēbnieku, tāpat kā apavnieku stāvokli pasliktina vēl tas, ka viņi pa lielākai daļai izkaisīti pa daudz un dažādiem sīkiem uzņēmumiem, kā bieži vien viņi tieši nemaz nav saistīti ar šiem uzņēmumiem, bet saistību uztur caur vidutājiem piegādātājiem, kā drēbnieku, kā arī apavnieku darbam piemīt sezonas raksturs, kas viss kopā ņemot dod uzņēmējiem iespēju attīstīt neaprobežotu uzbrukumu drēbnieku un apavnieku darba algām un darba laikam. Šinīs nozarēs arī visplašākos apmēros tiek praktizēta tieša darbības noblēdīšana, sistemātiski viņu ieturot. Tā Molotņikova darbnīcā uz aprīļa sākuma uzņēmējs bij palicis parādā saviem strādniekiem no 60—100 ls, kas pie tā jau zemā atalgojuma, kas bieži vien līdzinās bada grašiem, strādnieka budžetā cērt ārkārtīgi lielu robu.

Bet blakus šim uzbrukumam darba algai, ko buržuāzija izved uz visas līni-

jas — visās nozarēs, viņa attīsta ar pastiprinātu uzbrukumu pārējām strādnieku šķirām un plašo darblaužu masu dzīvības interesēm. Aprīļa beigās Bļodnieka valdība 81. panta kārtība izdevusi veselu rindu likumu un to gzozījumu, kas visus vērsti pret strādnieku šķiru. Samazināta valsts piemaksas slimo kasēm par $\frac{1}{2}^{00}$ resp. par $\frac{1}{4}$ daļu; no slimo strādnieku aplaupīšanas paredzēts iegūt 800.000 latu, Samazinātas piemaksas lauku iedzīvotāju ārstēšanai (no šīm piemaksām paredzēts „ietaupīt“ 500.000 latu). Ar vairāku pantu grozījumu panākta kalpotāju algu aplaupīšana u. t. t.

*

Ja pagājušā, kā arī iepriekšējos gados, neraugoties uz diezgan lielo strādnieku cīņas pretešību, buržuāzījai tomēr lielā mērā izdevās viņas uzbrukums strādnieku darbīgām, tad šī gada sākums, pēdējo gadu virknē, iezīmē zināmu lūzumu: iepretim nepārtrauktiem, samērā sekmīgiem, buržuāzijas uzbrukumiem, kuņus viņa izvedusi visus pēdējos gadus, šī gada pirmos piecos mēnešos Latvijā ir attīstījusies pēdējos gados vēl nepieredzēti plaša strādniecības pretuzbrukuma cīņa.

Pēc visai nepilnīgām avižu ziņām spriežot, šī gada pirmos piecos mēnešos ir notikuši streiki apm. 630—640 uzņēmumos (ieskaitot atsevišķas sīkas darbnīcas) ar kopēju streikotāju skaitu — pāri 10.000 cilv. Visplašākie no šiem streikiem ir bijuši: apavrūpniecībā — Rīgā, Liepājā, Ventspilī, Kuldīgā un Tukumā (kopā ap 600 darbnīcas ar 7000 — strādniekiem); kokrūpniecībā — Rīgā, Liepājā, Ventspilī, Aucē u. c. (16 uzņēmumos ar 1910 strādniekiem); tekstilrūpniecībā — 2 streiki, gatavu apģērbu darbnīcās — 5 streiki; sabiedrisku darbu vietās šī gada sākumā (janv.-febr.) — 9 streiki ar, apm., 500 strādniekiem; transportstrādnieku streiks Ventspilī — 350 cilv. u. c.

Daudz uzskatāmāku ainu par streiku kustības viļņa augstumu šī gada piecos mēnešos dabūsim, ja salīdzināsim šinī laikā notikušos steikus ar stat. pārvaldes dotiem iepriekšējo gadu datiem, kuņi bez šaubām arī ir stipri vien nepilnīgi, jo parasti visi streiki nemaz netiek uzskaitīti.

1933. gada pirmo piecu mēnešu streiki atšķiras no iepriekšējiem ne tikai ar pašu streiku un viņas ierauto strādnieku daudzumu, bet arī pēc sava rakstura.

Ja pēdējos iepriekšējos gados mēs arvien vairāk sastopamies ar islaicīgiem

	1927. g.	1928. g.	1929. g.	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g. V. mēn.
1. Streiku skaits	95	140	112	38	42	139	635*
2. Streikojošo strādnieku skaits	5065	7716	2202	1547	2903	4400	10000

aizsargāšanās streikiem, kuŗi pa lielākai daļai izlauzās stichiski un neizpaua visai manamu tendenci vērsties plašuma, tad pēdejo mēnešu streiki noteikti iezīmē zināmu lūzumu, kas raksturoja ar sekošām īpatnībām:

1. Streiki kļavuši ilgstoši un neatlaidīgi (Rīgas apavnieku streiks turpinājās 6 nedēļas, citās pilsētās — vairākas nedēļas; kokstrādnieku streiks Ventspilī un pie Milmaņa — apm. 2 nedēļas; jau otru nedēļu kā turpinas Ventspilī oststrādnieku streiks un vēl nav beidzies).

2. Viņiem piemīt pretuzbrukuma raksturs. Gandrīz visos streikos izvirzītas divas pamatprasības: 1) algu paaugstināšana līdz pag. gada, bet vietām pat līdz 1928. g. algu līmenim, 2) kolektīvo iīgumu noslēgšana.

3. Mazāk stichiskuma, bet vairāk organizētas elementu, kā iepriekšējos gados (apavnieku un kociņu streiki — iepriekšējas, kaut gan bieži vien nepietiekošas sagatavošanas rezultāts).

4. Gandrīz visi streiki notikuši uz revolucionāro strādnieku iniciatīvi un viņu vadībā un beigušies pa lielākai daļai ar pilnīgu uzvaru, un tikai dažos gadījumos, kad streiku vadībā iekļuvuši reformisti, ar daļēju uzvaru.

Streiku kustība šī gada pirmos piecos mēnešos satriec drupās reformistisko arodlideru muldēšanu par to, ka:

„saimnieciskie depresiju laikmeti no visiem strādniecības vadoņiem atzīti kā strādniecības cīņas spēku mazinoši un kā vienības, disciplinības un savstarpējās solidaritātes jaucēji“, ka „strādniecība streiku lieto tikai tad, kad viņu uz to spiež sevis aizsargāšanās prasības“.

(Š. g. „Arodnieks“ № 3).

Šīs šļupstēšanas īstos nolūkus — visiem spēkiem atturēt strādniecību no streiku cīņas — jo gaiši pierādīja paši šie arodbirokrāti — Balodis, Trejs u. c. Kad februāra mēnesī kreisās strādniecības iespaidā vairākos uvpēmumos nobrieda streika noskaņas, kad pie Katloviča jau tika izsludināts streiks, Balodis ar Treju skraidīja kā apsviluši: „Ko jūs iedomājaties? Redzat cik liela bezdarba armija. Jūs pat neesat arodbiedrībā un

gribat uzsākt streiku! Tas ir arprāts un mēs jūs neatbalstīsim“. Pēc divām dienām zem šīs baidīšanas iespaida Katloviča strādnieki streiku izbeidza. Ari pārejos gatavo apģērbu veikaloa tika izjaukta gatavošanās steikam (pie „Gentelmeņ“ u. c).

Ar šiem kungiem piemītošu cinismu un neķaunību Balodis „Sociāldemokrāta“ ņirgājas par drēbniekiem, ka viņiem nosistas algas:

„Par to drēbniekiem jāpateicās galvenā kārta „Gentelmeņa“ un Vanagu firmu drēbniekiem“, kuŗi ar savu izturēšanos esot vainīgi, un tāpēc, „lai nu nesūdzās, ja tagad saņem par to peļnīto samaksu — algu nosīšanu“ („Sociāldemokrāts“ № 23, š. g.).

Šinīs streikos sociāldemokrātu lideri vēl reiz pierādīja, ka viņi visiem līdzekļiem cenšas atturēt strādniekus no streikiem, bet kad tas neizdodas — visādi mēģina streika gaitu jaukt. Nobriestot apavnieku streiku noskaņām, reformistiskie lideri nopūlējās iestāstīt, ka stāvoklis uzlabosies, ka viņi panāks lielākus pasūtījumus no SPRS; pēc desmit dienām, 12./IV., kad streiks jau izcēhes ar revolucionāriem strādniekiem priekšgalā, viņi mēģina iešmugulēties streika vadībā ar savām prasībām, kuŗās cenšas partrumpot streikotāju uzstādītās prasības, lai tādējādi dezorganizētu cīņu. Kad tas numurs arī neiet cauri, viņi visādi mēģina caur savu presi un sapulcēm iegalvot, ka panākumi būšot īslaicīgi, ja neslēgšot kolektīvos līgumus ar viņu arodbiedrību u. t. t. Tā ir veselu nodevības virkne, ko izgājuši cauri s.-d. lideri šinī streikā. Un ja streika kustība Latvija šī gada pirmos mēnešos tomēr pieņēmusi neredzēti plašus apmērus, gūstot panākumus savā cīņā, tad vienīgi pateicoties tam, ka šie streiki noritējuši revolucionārās strādniecības vadībā uz patiesas vienotas frontes pamatiem ar sociāldemokrātisko strādniecību, nesaudzīgā cīņā pret reformistisko lideru jauksanas un nodevības politiku. Visi šeit pievestie fakti liecina, ka Latvijas strādniecības saimnieciskā cīņa ir pacēlusēs uz augstākas pakāpes.

Parīzes Pretfašistu Kongress

(Vēstule no Parīzes.)

Eiropas antifašistiskais kongress, kas notika š. g. 4., 5. un 6. jūnijā, Parīzē, izvērtās par Eiropas darba tautas masu grandiozu demonstrāciju. Pirmkārt tā bija sašutuma demonstrācija pret hitleriešu asins teroru, jo strādniecība skaidri apzīnas, ka notikumi Vācijā pašlaik noteic fašistiskās frontes uzbrukuma procesu. Bet vēl lielākā mērā kongress izvērtās par darba tautas kopējās gribas demonstrāciju un revolucionāro cīņu pret kapitalismu, vai tas būtu atklātas diktatūras formā, vai arvien vairāk fašizejošās demokrātijas formā. Tā bija plaša antifašistiskās vienotās frontes demonstrācija. 3500 fiziskā un garīgā darba proletāriešu delegātu, kas sapulcējās Parīzē zālē „Plejeļ“ no visām Eiropas zemēm bija pārņemti ar stingru nodomu apvienot visus spēkus internacionālai šķiru cīņai pret fašismu.

Prezidijs, kurā ievēlēja socialistus, komunistus, kristīgo un reformistu savienību priekšstāvjus no strādniekiem, kas nebaidoties savu vadoņu draudu atsaucās uz aicinājumu par vienotu fronti, šis prezidijs rādīja kongresa sociālā sastāva skaidru bildi, kur uz plašiem vienotās frontes pamatiem sanāca visu proletariatu slāņu priekšstāvji.

Tā tad kongress izrādījās par vienotās frontes demonstrāciju un tanī pastāv viņa galvenā nozīme darba tautai.

Pāri par 200 otrās internacionāles locekļiem neraugoties uz izpildu komitējas aizliegumu tomēr ieradās kongresā. Viņi nodrukāja paziņojumu, kurā norādīja uz vienotās revolucionārās frontes nepieciešamību, asi nosodīja socialdemokrātijas lideru un II. internacionāles vadoņu politiku, politiku kas ved uz proletariāta spēku skaldīšanu. Visi socialistiskie delegāti norādīja uz to bezdibeni, kas izveidojies un pašlaik pastāv starp soc-demokrātijas darba tautas masām un viņas vadoņiem.

Kongress konstatēja, ka antifašistiskā cīņa var būt tikai kā šķiru cīņa pret kapitalismu, tamdeļ vajag pastiprināt cīņu pret „savu māju“ buržuaziju, kā

Libknechts teica: ienaidnieks atrodas savā zemē.“

Pirmā kongresa diena.

Kongresu atklāja Francijas revolucionāro arodsavienību sektretārs Rakašons (Racachoud) ar īsu uzrunu delegātiem. Šinī uzrunā viņš sevišķi sirsniņģi sveicināja Vācijas delegāciju, kas ar lielu risku savai dzīvībai tika pāri robežai, lai jemtū dalību kongresa darbībā. Aprādījis kongresa uzdevumus un viņa sastāvu, kas piedod tam vienotas frontes raksturu, Rakašons pastrīpoja, kā kongresa cīņai ar fašismu nav nekā kopēja ar to šovinistisko vācu nišanu, ko izved franču imperialismis kopīgi ar II. internacionāles lideriem. Franču proletariats ved savu cīņu pret fašismu tā, ka pirmā kartā pastiprina cīņu pret savas zemes buržuaziju.

Prezidijā ievēlāja 5 vāciešus, starp viņiem 1 soc.-dem. strādnieks un 1 socialistiskās jauniešu apvienības strādnieks; 8 frančus, viņu starpā rakstnieki Romens Rollans, Andre Žīds un Anri Barbiuss.

5 italiešus, 3 angļus un 2 poļus. Goda prezidijā ievēlēja Telmani, kuram par godu kongress sarīkoja lielas ovācijas, Bez tam goda prezidijā ievēlēja Torgleru, Dimitrovu un c. Pēc vēlēšanām vācu antifašistiskās vienotas frontes centralās komitējas priekšsēdētājs Millers ņēma vārdu ziņojumam par pirmo dienas kārtības punktu: cīņā pret fašismu un kapitalistisko ofensīvi.

Beedra Millera (Wahzija) referāts.

Mehš, Wahzijas pretfašisti, zihnu pret fašismu nepahrtrauzām. Nebuht nē, mehš pat nedomajam wianu pahrtraukt. Otradi, mehš scho zihnu turpinajam paafinatā weidā ar wiseem proletaristās schkiru zihnas lihdsfkleem.

Kapitalistiskās waldibas, wifu semju imperialisti, mehgina pakaules friseš milsiģus apmehrus aifpliwurot ar wifadām melu teorijām un „leetprateju atfinumeem“. Bet wifū wianu pareģojumi neifpildijas, gluschi otradi — frise aug.

Banku „krachi“ wiša imperialistiskā pafaulē, fewiškā Amerikā, influazija Anglijā, Amerikā un wehl daudzās imperialistiskās walstīs, muitas seenu augšana, boikots un t. t. signalisē tara tuwinahšanos.

Eiropa lihdšinas pulwermuzai. Weens šahweens Sarajewā — un imperialistiskais karš ir sahzees.

Ubrunosšanas konferenzes, ari wis-pafaules šaimneeziskā konferenze Londonā netadus realus rezultatus nedos (referats bija lašits pirms Londonas konferenzes, maija beigās. Zulf.).

Šeksheja un ahreja ekonomiskā un politiskā nedrošiba šaafina šķirū zihnu.

Rapitalistiskā šabeedriba juht fewi arween wairaf apdraudetu no proletariskās rewoluzijas. Šahdā situazijā burschuastija kēras pee jauna waldisšanas weida — fashisma. Šadehl fashisms ir šarptautiska paradiba. Pilsoniska demotratija, tā burschuastijas aismaflota diktatura. Wairaf nepeeteef proletariata apšpeeschanai. Šadehl burschuastija demotratiju pahrweido fashismā, winai tagad jaisnizina demotratija un winas weidā jaezeel atklata brutala fashistiska diktatura.

Fashisms ir burschuastijas wisnescheligā diktatura, kas pee tam pamatojas uf tautas šlahneem, kuri tika pahrwilkti fashisma pušē pateizotees dascheem manewreem un šozialai apmahnišanai jeb ari aif bailem no proletariskās diktaturas.

Rā Wahzija wareja no šahkt lihdš atklahtai fashistiskai diktaturai?

Pee Wahzijas fashisma šuhpuša šahweja Weršalas lihgums. Pateizotees winam pafaules šaimneeziskai krišei šaafino-tees fashisms nahza pee waras.

Jr jau peerahdita šozialdemokratu waina, winu atteezibas pret Weršalas lihgumu, winu šrahdneeku šchelschanas politika, winu koalizijas ar burschuastiju, winu mehginajumi eerindot proletariatu burschuastijas frontē peeteekofchi.

Šozialdemotratija atklahja fashismam zeku uf waru.

Šihpilsonibas un widuššlahnu preešah šahwehja jautajums: proletariska rewoluzija waj kapitalistiskā išeja no krišes zaur fashismu un taru. Šā tā wahzu proletariats pateizotees S.-D. šchelschanas politikai, nebija špehjis westis iškširošas zihnas (dalejt streiki, masu streiki, politiski streiki u. t. t.), widuššlahni kluwa šwahrštiigi un šahka orientetees arween leelakā mehrā uf fashismu.

Šahdā weidā fashisms guwa pahršwaru un wareja peešpeeft rewoluzionaro

šrahdneezibu atlahptees. Fashisms nahza pee waras uf šchowiniska wilna pamata. Wišu semju šchowinistiski noštanotas masas prafa darbus. Wahzu fashisms ar wina politiku palihds zitu semju šchowinismam štipriatees.

Wišu semju kapitalisti, šchai flaitā ari pilsoniski demotratisko walšchu kapitalisti toti labi prot ar wahzu šchowinisma palihdsibu pastiprinat šawu šchowinismu (Franzija, Polija, Šchechoslowakija). Fashisms no jauna šairinaja wišas imperialistiskās šaiflibas. Fashisms mobilisē un militarisē wišu tautu.

Wahzu burschuastija uššahda jautajumu par Weršalas lihguma rewideschanu. Bet kapitalistiskā Weršalas lihguma rewideschana ir ešpehjana tikai zaur jaunū taru. Un tas nošhime, ja rewoluzionarais proletariats imperialistiskā tara nošeedšneekem eerotšchus neatnems — Weršalas lihgumu jaunā formā, jaunū nazionalu apšpeeschanu.

Fashisms ir šchowinistisku masu terors, organisets walšsterrors, nešcheligš ašinains terors sem šcho pašchu kapitalistu wadibas, kas wehl watar tā wilki jehru adā sehdeja parlamentos. Šas janem wehrā muhšu šķirū eeredneem, kas dšihwo pilsoniskās demotratijas semēs. Kopsch Hitlera waras nodibinasšanas Wahzijā tika nogalinati 500 šrahineeki. Šimti tuhštoshi šrahdneeki tika peešauti, dewintuhštoshi tika špihdšinati tik nešcheligā šahrtā, tā wini bija jaeeweeto šlimnizās, 60.000 šrahdneeki tika arešteti, 40.000 wehl tagad sehđ zeetumos un konzentrizijas lehgeros. Wairaf par 100.000 šrahdneeku bes ušteifšanas ir atlaisti no darba. Masakais 30.000 šchihdu šrahdneeki nolehma behgt no Wahzijas. Prešē raksta: „Millers waj Schulze ir behgot nošchauti“. Šchai wal dibai, kurās rindās sehđ prowokatori, reichstaga dedšinataji, šakeras pee šahdeem lihdšekleem.

Šadehl man wišu pretfashistu wahrdā japašino, ša reichstaga dedšinaschana ir tihra prowokazija, šo ijweda Gebbels un Geringš. Jr peeteekofchi peerahdijumu tam.

Ari zitu semju burschuastija kēršees pee lihdšigeem lihdšekleem zihnā pret proletariatu. Mums, pretfashisteem, ir jaorganisē zihna pret fashismu; mehš negaidišim, ša š.-d., lihdš fashisms pats šabrūks. Burschuastija ari turpmat wedis ušbrukumu, ne ar šo nerehknotees. Wahzijā jau peešpreesti 6 nahwes šodi. Zihnā pret šcho barbarismu wišas pafaules proletariats šahwēs pretfashistu pušē. (Wehtrina peeškšchana.)

Sem fashistu dikturas nepahrtraukti turpinas streiki.

Tas ir peerahdijums tam, ka strahdneeki nepahrtrauja pretoschanoš faschistiskam terroram.

Polizija rihko weenu masu fratishanu pehz otras. Tas nebuhtu wajadstgs, ja schkiru zihna neturpinatos.

Mehs waram jums pasinot no wisam darba weetam, zeetumeem, aresta telpam un konzentracijās nometnem, ka muhsu beedri ari schodeen stahw drošchi, neločami un weenoti

Faschisms ir ari reatzija kulturās laučā. Rā zitadi war nosaukt grahmatu dedstinaschanu?

350.000 jauneki teef tagad mobiliseti spaidu darbu nometnēs.

Referents bes tam aistrahda, ka Hitlerš pehz tam, kad winam bija jaatsihst schkiru zihna, semi nostahda tagad par „godigu starpneeku“ strahdneeku un darbadeweju starpā un lihds ar to wisch ispilda agrakos f. d. lideru funkcijas. „Godigs starpneeks“ protams darbu wirsa kapitalisteem par labu.

Beedrs Millers a i s r a h d a, ka ari nazionalo jautajumu war atrisinat tilai kopā ar zitu semju strahdneezibu zaur sozialismu. Pehz tam kad referents peerahdija markssisma isnihzinaschanaš neeespehjamibu un aistrahdija us schkiru nefaschanam no we d a naziku rindās, wisch pahrgahja pee arodbeedribu nosihmes. Arodbeedribās tagad teef padotas Hitleram un tuhstoschi f. d. arodbeedribās birokrati nosihjās wina rihzībā. Mehs pretfaschisti muhsu sartanās schkiru arodbeedribās netikai paturesim bet wehl atihstisim.

Mehs zihnamees arodbeedribās par tatra beedra paschnoteitschanaš teefibam, par wadibaš iswehli, par naudaš isleetoschanoš tilai pehz beedra lehmumeem. Muhsu losungš ir: Neweena santima Hitlera komiteem, m e h š z i h n a m e e š k o p ā a r s o z i a l d e m o k r a t i f e e m s t r a h d n e e k e e m p a r w e e n o t u f r o n t i. Nahkoschais referents bija Anri Barbusš, kas runaja Amstardamas kustības wahrda:

Mehs newaram atdalit zihnu pret faru no zihnaš pret faschismu un tadehl mehs pilnigi peeflehdsamees Eiropas pretfaschisma strahdneeku kongresam. Mehs solam winam muhsu beedriso pabalstu un gribam strahdat wiszeeschakā sakarā ar wina. Zihnaš weeniba ir proletariata uswaras kihla un lihds ar to wisas zilwezes glahbinsch

Us Britanijas delegata Pankhurst, sorbonēs profesora Prenanta, A. Gideš, ischechu profesora Nejedly un Andre Barbussa eerošinajumu kongress nolēma suhtit

wisafako protestotelegramu wahzu waldbai pret nahwes fodzem, kas bija iswesti pret Altonas un Chemnizas pretfaschisteem, Frantschu delegati pasinaja, ka Pariseš strahdneeziba pareds sarihkot grandiosu proletaristas solidaritates demonstracijju.

Pēc Millera, pie lielām owacijam, pretkara kustības wārdā, uzstājās Anri Barbuss. Mēs neatdalam pretkara cīņu, teica viņš savā runā, no cīņas pret fašismu un tāpēc pilnīgi pievienojamies antifašistiskajam strādnieku kongresam. Mēs solam kongresam visplašāko atbalstu un vissirsnīgāko sadarbību. Vienība ir galvena's proletariata uzvaras priekšnoteikums un visas cilvēces vienīgais glābiņš!

Uz Britanijas delegāta Pankhurst, Sorbonijas profesora Prenaut, Anri Barbussa, Andre Žida un čechu profesora Nejedly priekšlokumu kongress nolēma nosūtīt Vācu valdībai asu protesta telegrammu pret nāves spriedumiem Altonas un Chemnecas antifašistiem.

Pēc tam ar koreferatu uzstājās italiešu antifašistu priekšstāvis. Viņš raksturoja italiešu proletariata nospiesto stāvokli zem fašisma virskundzības, kurš solitā darba un maizes vietā sagādāja strādniekiem darba algas pazemināšanu par 30 procentiem, 12 stundu darba dienu, apdrošināšanas pret bezdarbu faktisku iznīcināšanu un t. t. Neskatoties uz soc. demokrātijas demoralizējošo darbību. Italiešu proletariats jau desmitgadus ved un arī vedīs turpmāk cīņa līdz galīgai uzvarai.

Otru koreferātu nolasija Poļu anti fašistiskās frontes vadonis, kurš sīki raksturoja Polijas strādnieku, zemnieku, vidējo šķiru un minoritātu stāvokli. Viņš norādīja ka neskatoties uz terroru, Polijas proletariata cīņa pastiprinās un tas spiež fašizmu dažādi manevrēt. Kaut gan Poļu delegātu skaits kongresā neliels, tad tomēr viņu ievēlēšanai izvesta liela kampaņa, kurā jēma dalību plašas darba tautas massas.

Pēc Bulgaru delegāta uzstāšanās, kongresa prezidijs pasludināja Beržeri, Laugier, Dalsan, Laugin, Mallarte, Et. Scheweny, Cazauboh un Barbussa parakstīto iesniegumu, kurā konstatē, ka policijas prefekta Chiappe apgalvojums, itkā kongress būtu komunistisks izgudrojums, ir kaili meli, jo Franču organizatoriskās komitejas vairākums nav kompartijas un komunistisko ārodsavienību locekļi. Vēl uzstājās Itālijas maksimalistiskās socialistiskās partijas priekš-

stāvis, Spānijas delegāts Calan, un pēc viņa runāja Belģu raktuvju strādnieku vadonis Lachaut, kurš stāstīja par fašisma briesmām Belģijā. Belģijas valdībai piešķirtas sevišķas pilnvaras nav nekas cits, kā jauns solis uz fašizmu. Bet Belģijas strādnieku šķira arī nesnauž. Neskatoties uz reformistisko vadoņu pret darbību, vienotā fronte massās atrod arvienu plašāku piekrišanu. No 120 Belģijas delegātiem vairāki ir soc. dem., soc. strādnieku jaunatnes locekļi un reformistisko arodsavienību biedri. Viņš attēloja arī spidoši izdekušos vienotās frontes 1. maija demonstrāciju Lježā. Šinī demonstrācijā no Vācu konsulata ēkas bija norauts Hitleriešu ugunskrusta karogs.

O t r ā k o n g r e s a d i e n a.

2. kongresa darbības dienu ievadīja angļu delegāts Papworth. Pēc viņa domām arī angļu arodbiedrību vadoņi fašistizējas. Ar lielu runu pēc tam uzstājās bijušais franču radikālsociālistu partijas vice-prezidents Beržeri, kurš pašlaik sastāv parlamentā kā neatkarīgais deputāts. Viņa runa izsauca kongresā neapmierinājumu, asas un noteiktas Dorno un Kašena atbildes. Budams pats, kā arvien, par vienoto fronti, Beržeri tomēr izteicās pret franču antifāšistu komitejas padošanos starptautiskajai organizācijai. Pēc viņa domām tāds solis izsistu ieročus no vienotās frontes pretinieku rokām un novērstu katru sabotāžas mēģinājumu. Beržeri lika priekšā paplašināt Amsterdāmas pasākumus, šinī ziņā pievienojot tiem antifāšistisko biroju. Īpaši Francijai Beržeri piedāvāja izlietot viņa organizēto „kopējo fronti.“

Tad nāca Dancigas un Dienvidslāvijas delegātu un Hamburgas matroža runas un pēc tiem jēma vārdu vācu kompartijas delegāts Majers. Viņš sīki iztīrīja antifāšistiskās cīņas metodes Vācijā. Savā laikā, teica Majers, vācu kompartija aicināja dzelzsfrentniekus un sociāldemokrātiju vienotā revolucionārā frontē, bet ar viņu līderiem nebija iespējams sarunāties, jo tie turējās pie ieskata: fašisms pats sevi likvidēs. Šodien turpretī, kā mēs to dzirdējām, saka runātājs, Beržeri izteicās, ka lai gan vācu kompartijai ir savi panākumi, tomēr vācu proletariāts bija spiests piekāpties pret fašismu. Tamdej, turpināja tālāk viņš proletariātam nav citas izejas, ir tikai viens ceļš uzvaras gājienam un tas ir ikdienišķas šķiru cīņas ceļš līdz pat beidzamajai un izšķirošajai kaujai.

Mūsu iepriekšējās cīņas rezultātā mums ir Vācijā noteikts un stingrs revolucionārās partijas kodols un revolucionārais marksisms ir tik dziļi iesakņojies strādnieku šķirā, ka nekādi spēki nespēs to iznīcināt.“

Dorio, Parīzes sarkanās priekšpilsētas — Sen-Demis — burgomistrs, sakāra ar Beržeri uzstāšanos, izteicās: „Beržeri prasa nacionālajam komitejam lielāku neatkarību no internacionālās antifāšistiskās komitejas direktīvēm. Mūsu pienākums tāda gadījumā paziņot: to kas domā antifāšistisko cīņu ierobežot nacionālajos rāmjos, tas acīmredzot grib radīt savā zemē iespējamību tādām lietām, kas būtu līdzīgas Vācijas un Itālijas notikumiem. Mēs nenoliedzam un negribam pamazināt vidējo šķiru nozīmi, bet līdz ar to zinām, ka šķiru cīņas vadībai jāpieder proletāriātam. Mēs ceram, ka pavisam drīzi nāks tā diena, kad visi cīnīsīmieš vienā kopējā antifāšistiskajā vienotā frontē.“

Kongress pēc tam vēl noklausījās daudzas citas runas, to starpā franču sociālista Mollarte, angļu reformistiskā arodsavienībasnieka un citu.

T r e š ā k o n g r e s a d i e n a.

Sēde sākās ar čehu delegāta Klimentā runu. „Zem „demokrātijas aizsardzības“ lozungas čehu buržuāzija, ievada veselu rindu pasākumu, kas galu galā izvērsās par atlikušo strādnieku šķiras tiesību ierobežošanu. Pie tam šos fašizēšanas soļus, sociāldemokrātija atbalsta uz visas līnijas. Revolucionārais proletariāts šāda fašistu uzbrukuma atsišanai, izbīda vienotās frontes lozungu. Tādas rīcības rezultātā arvien plašākas sociāldemokrātisko strādnieku aprindas stājas antifāšistiskās cīņas rindās. Tad nāca paziņojums, ka neskatoties uz stingru aizliegumu, Ženevā notika plašas ielu demonstrācijas, sakārā ar tiesas spriedumu Ženevas „sacelšanās“ lietā. Šo paziņojumu kongress uzņēma skaļiem applausiem. Pēc tam ņēma vārdu Rumānijas delegāts. Viņš raksturoja Rumānijā valdošo fašistu teroru un spaidīgos apstākļus, pie kuriem jāstrādā vienotās frontes nodibināšanai, ievērojot pie tam reformistisko organizāciju vadoņu ārkārtīgo pretošanos un viltību.

Itāliešu socialistiskās partijas (maksimālisti) priekšstāvis nosodīja vācu sociāldemokrātijas, tā saukto „mazākā launuma“ politiku, kurā palīdzēja vācu fašismam uzvarēt. Frakcija kongresā, kas reprezentē Itālijas socialistisko partiju pilnīgi pievienojās vienotai frontei.

Pie jūsmīgiem kongresa aplausiem runātāju tribīni ieņēma „Humanité“ redaktors Kašens. Pirmkārt viņš godināja proletariata ārkārtīgi lielos upurus vācu fašisma dēļ un pienagloja franču „demokrātijas“ koloniālā imperialisma briesmas. Pēc tam viņš apstājas pie jautājuma par kara gatavošanu, ko iesācis starptautiskais fašisms. „Sakarā ar sevišķi aso šī jautājuma formu, ko uzstāda augošais fašisms, teica viņš, mūsu pienākums savukārt, pacelt jautājumu par vienotās cīņas metodēm. Te pirmā kārtā un vienmēr no jauna vajaga norādīt uz to, ka tautu savienība ne mazākā mērā necenšas novērst karu, gluži otrādi, viņa maskētā veidā gatavo to. Ar ko tad jāslēdz vienotā fronte pret fašismu un pret karu? Es prasu Beržeri, vai var slēgt vienoto fronti ar tādiem cilvēkiem kā Leons Blums un Žuo? Ar cilvēkiem, kuņi strādā priekš kara, jo taču ne gadījiena pēc Žuo ar Pol Bonkuru sēž blakus Hitleram un Mussolini tautu savienībā?

Mēs nedrīkstam aizmirst Kārļa Libknehta vārdus: *ienaidnieks atrodas mūsu pašu zemē*. Lūk, pret šo ienaidnieku jāpagriež visus vienotās strādnieku frontes spēkus. Kara gatavošanā pret Padomju savienību Hitleris spēlē vadošo lomu, tomēr vācu sociāldemokrātijas vadoni attiecībā pret S. P. R. S. nepārtrauc lietot to pašu terminoloģiju, ko visu laiku lieto Hitleris, Franču sociālistu vadoni šinī ziņā nav ne par matu labāki. Pēc visa šī es prasu Beržerim: — vai gribat jūs, lai vienotā frontē, kādu jūs to saprotat, ieslēgtu arī minētos kungus? (Beržeri no vietas: nekad un ne mūžam es neēju un neiešu ar tādiem cilvēkiem!) Redziet nu, turpināja tālāk Kašens, — un tanī pat laikā mēs ar gandarījumu varam konstatēt, ka sociālistisko strādnieku apziņa aug. Tā piemēram Beļģijas strādnieku partijas kongresā, strādnieki vienkārti prasīja saviem vadoniem, vai jūs arī, cīnīsities tad, kad būs jau par vēlu, kā to izdarīja sociāldemokrāti Vācijā? Lūk, šie jautātāji, revolucionārie strādnieki ir īstie sociālisti, ar kuņiem mēs slēgsim vienoto fronti, bet ne ar viņu buržuiskuma piesūkušiem vadoniem. Pret kara briesmām būtu aplami cīnīties ar papīra deklarācijām un parastām protesta rezolūcijām. Tur vajadzīga noteikta stingra rīcība!

Pēc Kašena runas bija pasludināti naudas ziedojumu vākšanas noteikumi, uz kuņiem vesela rinda strādnieku patē-

rētāju biedrību, pasta tēlegrafa darbinieku arodsavienība un citas organizācijas turpat parakstīja prāvakas naudas summas Par Grieķijas fašismu, par proletariata cīņu ar viņu, par sīkpilsonības un zemniecības vienoto fronti strādniecības vadību — pastastīja kongresā vienīgais Grieķijas delegāts Plastiras, kuņš tika pāri savai robežai neraugoties uz vadoņu brīdinājumiem un pat teroru.

Tad jēma vārdu Rosetti Itālijas republikāniešu partijas uzdevumā un deklarēja pilnīgu, bez kādām ierunām, pievienošanu vienotai cīņas frontei pret fašismu. „Itāliešu republikāniešu frakcija, kuņu šinī gadījumā es reprezentēju, — paziņoja Rosetti, — atzina, ka tikai proletāriats var izvest dzīvē vienoto fronti ar sīkpilsoniskām masām.“ Atzīstot, tā pat kā Beržeri, šī slāņa pievilksanas nepieciešamību, Rosetti tomēr pastrīvoja, ka vienotās frontes vāditājai jābūt strādnieku šķirai.

Tālāk itāliešu zemniecības priekštāvis, kas bija ieradies tieši no Itālijas, īsos vārdos raksturoja šausmīgo stāvokli kuņā nokļuva zemnieki zem fašisma varas.

Pēc viņa nāca franču zemniecības pārstāvis, kuņš atzīmēja franču zemnieku saimniecisko stāvokli noteikti uzsvēra zemnieku un strādnieku ciešas vienības t. i. stipru sakaru nepieciešamību. Nenodibinot tādus sakarus un vienību proletariata uzbrukums kopejām ienaidniekam — kapitalismam un fašismam, var arī neizdoties. Ierosinājums šo sakaru dibināšanai un arī tālāko viņu izveidošanu jāuzņemas strādnieku šķirai, kas par lielu nožēlošanu līdz šim Francijā netika pietiekoši ievērots. Strādniecības pienākums izskaidrot darba zemniecībai, ka tikai vispārējā kapitaliskās sistēmas gāšana dos arī zemniekiem ne tikai izeju no tagadējās krīzes, bet arī plašas perspektīves nākotnē; ka fašisms, kas Francijā sevišķi sirsnīgi cenšas pievilkt cev zemnieciskās masas, patiesībā nav nekas cits, kā tā paša kapitalisma jaunākā formācija ar visiem viņa atribūtiem: kapitala eksploataciju, krīzēm u. t. t.

Revolūcionāro rakstnieku vārdā kongresu sveicināja Bunhu-Ry. —

Polu un vācu delegāti uzstājās par polu, vācu un ebrēju strādnieku interešu kopību,

Pēc tam par fašisma iespaidu bezdarbniekot runāja spāņu un maķedoniešu delegāti un beidzot franču bezdarbnieku komitejas priekšstāvis Mersjē. Tad redakcijas komisijas vārdā sociālists P o u p y pasludināja kongresa manifestu: „Patiesa cīņa pret fašismu nav iespējama bez cīņas tanī pat laikā pret kapitalismu.“ Bez tam kongress vienbalsīgi pieņēma socialistu papildinājumu — norādījumu, ka starp sociāldemokrātijas vārdiem un viņas strādnieciskām māsmām pastāv noteikta plaisa. Tā pat pieņēma turpmākās darbības planu.

Tad P o u p y slēdza kongresu sekošiem vārdiem: „Mēs varam slēgt šo kongresu apbrūnāti cīņai un pārņemti ar nelokamu gribu organizēt aizstāvēšanos pret fašismu.“

Ar vienprātīgu un skanīgu Internacionālai kongress slēdzās.

Otrā antifašistu kongresa dienā notika zemnieku konference. Kongresa dalībnieki — zemnieku pārstāvji atzina par nepieciešamu sasaukt konferenci lai apspriestu tiešviņus skarošus konkrētus antifašistu cīņas uzdevumus.

Konferencē tika pastrīpots, kā darba zemnieki arvienu vairāk tiek ierauti politikā un proletariāta revolucionārās cīņās pateicoties arvienu pieaugošai lauksaimniecības krīzei un saimniecisko un politisko apstākļu paasināšanai kapitāliskās valstīs. Dažādu valšku pārstāvji informēja konferenci, cik tālu zemnieki dažādās valstīs ir pārvilkti revolucionāra proletariāta pusē un atzīmējot panākumus šinī virzienā aizrādīja uz nepieciešamību pastiprināt aģitāciju un propagandu. Pēc konferences domām antifašistu cīņa jāved ar masu akciju palīdzību.

Vesela rinda delegātu raksturoja stāvokli viņu valstīs un pielietotus cīņas veidus.

Eiropas zemnieku komitejas priekšstāvis aizrādīja, kā galvenais jautājums ir kā dot antifašistu darbam darba zemniecības aprindās revolucionāru saturu. Tas ir iespējams tikai pastrīpojot šķiru pretešķības uz laukiem,

Pēc ilgstošām pārrunām tika pieņemts uzsaukuma teksts, kurš arī tika nolasiņts kongresā plenumā aizrādot uz draudošo imperialistisku karu — vispirms karu pret SSSR — aicina zemniekus nezaudējot ne mirkli pacelt cīņas karogu pret fašisma briesmām. „Protestējot pret nepaņemamiem nodokļiem, pret mūsu materiāla stāvokļa pasliktināšanu, sikgrunt-

nieku izsūkšanu, laukstrādnieku algas nošāšanu mums arvienu jāzin, ka mūsu prasību apmierināšana neglābs mūs no posta un nabadzības, jo posts un nabadzība cieši saistīti ar kapitalisma virskundzību“ — saka uzsaukums. Visām prasībām jābūt savienotām ar zemnieku cīņu par atsvabinašanu no kapitalisma jūga un ceļi uz šo atsvabinašanu iet caur vienotu fronti.“

Vācu, franču un poļu delegācijas izlaida kopēju uzsaukumu; viņi izteicās pret Francijas buržuāzijas šovinistisku propagandu, kurū ved pret Vāciju, lai tādā ceļā pasargātu Versaļas līgumu no grozījumiem; tiek aizradīts, kā fašistiskā Versaļas līguma revīzija var novest tikai pie jauna imperialistiska kara, pie jaunas nacionālas apspiešanas. Cīņa pret fašismu ir starptautiska šķiru cīņa.

Kalnrači antifašistu konferencē pirmā kārtā apsprieda jautājumu par kongresa lēmumu praktisku izvešanu starp kalnračiem. Vienotās frontes jautājumā franču delegāti aizrādīja uz s. d. sabotāžu. Konferencē paziņoja, kā viņa apņemas izvest dzīvē antifašistu kongresa lēmumu.

Tādu pat lēmumu pieņēma arī Eiropas metalistu konference, kura arī notika kongresa laikā. Konferencē, kurā pledalījās visu Eiropas valšku delegāti, tanī skaitā arī pari par 100 franču delegātu, pirmām kārtām pārrunāja jautājumu par kara briesmām un kara rūpniecību. Noklausījas dažādu valšku delegātu runas par strādnieku stāvokli un fašismu briesmām attiecīgās valstīs.

Bez tam noturēja arī jaunatnes antifašistu konferenci, piedaloties vairāk par 300 delegātiem no visām Eiropas valstīm, Starp delegātiem daudz socialistisku strādnieku, daudzi no kristīgo republikāņu organizācijām. Apspriede ar lielu sajūsmu vienbalsīgi nolēma aktīvi pabalstīt š. g. rudenī sasaukamo vispasaules jaunatnes pretkara kongresu, kurū organizē Amsterdamas pretkara komiteja.

Konferences kulminācijas punkts bija socialistisku delegātu „uzaicinājuma socialistiskai jaunatnei“ nolasiņšana ar uzsaukumu organizēt vienotu antifašistu fronti.

Konference pieņēma veselu rindu svarīgu lēmumu un apstiprināja manifesta tekstu darba jaunatnei.

Kongress nolēma organizācijas biroja biļetenu „Antifašistu fronte“ vietā izdot avīzi, kurai būtu jāiznāk mazākais reizi nedēļā.

Fašistu mēģinājumi Latgalē

Saimnieciskās krīzes cilpa arvien stingrāk savelkas ap kapitalisma kaklu. Jo dienu, jo asāk paliek šķiru cīņa, kurā netikai tīrais proletariāts — strādnieki, bet arī darba zemniecība atmet „pasīvās pretošanās“ taktiku un pāriet aktīvā uzbrukumā. Apziņa par revolucionāro izeju no krīzes pārņem arvien plašākas darba ļaužu masas. Kā visas citas zemēs, tā pie mums arī Latgalē, šī kustība sāk izvērsties par draudošu buržuāzijai un kulakiem. Redzot augušo zemnieku nemieru ar nepanesami grūto stāvokli, Latvijas lielburžuāzija neapmierinās ar savu „patentēto“ aģenturu: soc. dem. progresistiem un kristīgiem. Tie tagadējos apstākļos vairs nespēj norādīt mierīgā gultnē revolucionāro kustību. Šī uzdevuma pilnīgākai veikšanai tiek celti augšā bijušie baroni, muižnieki un dažādi vācu sugas „civilizatori“. Pēc nac. soc. parauga arī pie mums Latgalē tiek dibināti dažādi perkonkrustiešu pulciņi, kas bez kādas kautrēšanas gatavojas uzmaukt Latgales zemniekam fašisma iemauktus. Un kā tas visur un visos laikos parasts tiek speciāli pacelts, ta sauktais, žīdu jautājums. Ne ar kapitalistiskās iekārtas vispārējo bankrotu, kas ir arī tagadējās krīzes pamatā, bet ar žīdu pastāvēšanu fašisti mēģina izskaidrot neapzinīgiem darba ļaudīm pašlaicējo postu, trūkumu, badu un bezdarbu. Pēc Beilisa procesa parauga, ko savā laikā bija sarīkojuse Krievijas cara valdība, arī pie mums, šovasar Kraslavā, vietējie perkonkrustieši gribeja sev izsist „politisko“ kapitālu. Šo reizi tāds numurs neizdevās, jo fašisma bonzas kristīgie un progresisti paši bija nobijušies no varbūtējam sekām. Tas viss nenozīmē, ka šie bonzas būtu likušie un atteikušie no fašisma iemīlotā zirdziņa.

Nacionālais un arī sociālais jautājums Latgalē ir pavisam citāds, kā tas parējā Latvijā. Sociālā ziņā Latgale ir puslīdz viengabalaina: 95 proc viņas iedzīvotāju ir darba tauta un tikai kādi 5 proc. eksploatātoru šķira, turpretim nacionālā ziņā Latgales iedzīvotāju sastāvs ļoti raibs. Izejot no šī stāvokļa kļūst tad labis saprotama atklāto un

nīgās un Ulmaņa, Bļodnieka, Breikša interesēs, kultivē tā saukto baltiešu-latgaliešu un arī zemnieku-strādnieku antagonismu. Latgales apgabalā saimnieciskās un kulturēlās intereses nododot mūsmāju fašisma mopšeli attaisnojas ar to, ka baltieši vispāri Latgali šmaucot, piem.: cukura fabrikas, dzelzceļu, šoseju, skolu būvēs jautājumos; nododot darba zemnieku specifiskās un vispārējas darba ļaužu sociālas intereses Trasunieši, Rubulieši, Rancanieši klieudz, ka visu pārņemot pilsētas, ierēdņi, bezdarbnieki u. t. t. Tomēr neskatoties uz visu veiklo maskēšanos un šmaukšanu, šāda veida „gudrības“ seklums, ar katru dienu, Latgales darba tautai paliek redzamāks. Pašapziņa par sociālo stāvokli, ar darba ļaužu šķiras interešu kopību, par revolucionārās cīņas pret eksploatātoru šķiru, pret buržuāziju — nepieciešamību beidzamajā laikā jo strauji pieaug. Opozicionāri revolucionārā kustība latgaliešu organizācijās un partijās tam ir labākais liecinieks. Latgales masas, ka tas redzams no opozicionārās kustības, iet pāri lideru galvām kopēja frontē fašisma uzņēmības atsišanai, lai tādā ceļā reiz uzlabotu savu grūto stāvokli. Aresti, ar kuriem palīdzību progresistu lideri cer nodibināt mieru savās mājās ir beidzamais līdzeklis, kas, pats par sevi saprotams, nespēj ne mikstināt, ne novērst tik pat saimniecisko krīzi, tik pat dabisko tautas nemieru ar to. Šo reizi šķiet veltīgas būs Trasuniešu, Rubuliešu un kristīgo pūles, Latgales darba tautas nemieru ar kapitaliskāk maskēto fašistu taktika. Bez tam jāpatur prātā, ka Latgale ir tipiska mazzemnieku, — pusproletariāta zeme un kā tāda tiek nesaudzīgi eksploatēta. Pateicoties šim apstāklim Trašuna-Rubuļa progresisti un arī kristīgie, maskodami savu Latgales zemniecības nodevību persolistisko iekārtu un buržuāzisko demokrātiju, ievadīt nacionālā naida gultē.

Šo reizi neizdosies ievirzīt zemnieciskās revolucionāro kustību, — šo nenoliedzamo šķiru cīņas faktoru, — jaunās darba tautas jūgā resp. fašismā ar kuriem buržuāzija cer salāpīt sapuvušo kapitalismu.

Kā stāvoklis kapitalistu lēģerī ir sabrukuma stādijā par to gaiši runā tas fakts, ka gan soc.-demokrāti, gan progresisti i Trasuna, i Rubuļa su as spiesti izlēgt no savam rindām ne tikai dučiem biedrus, bet pat veselās nodaļas. Neorganizētās masas ir skaidri sapratušas,

ka savu stāvokli nevar izlabot padodoties Trasuna-Rubuļa, Auk pana, Rancana nodevīgai politikai. Apsveicot šo darba tautas apziņu, aicinām vēl stingrāk slēgt savas rindas, nepadoties lideru provokācijai un izplēstā frontē dot izšķirošo triecienu buržuāzijai un fašisma kalpiem.

Fašisms un karš

Fašisms uzsver, ka karš esot neatņemama un nedalāma paša dieva noteiktas kārtības sastāvdaļa

Mēs sakām, un labi zinām, ka karš ir neatņemama un nedalāma kapitalistiskās sistēmas sastāvdaļa. Ar kapitalisma atcelšanu zudīs galvenais iemeslis karšam, jo zudīs interešu pretešķības imperialistiskās valstīs. Priekš buržuāzijas karš par jaunu imperialistisku pasaules sadalījumu un karš pret naidīgo, neieredzēto socialistisko sistēmu, tik uzvaroši nostiprinātu ar strādniecības spēkiem SPRS, liekās vienīgā kapitalistiskā izeja no tagadējās krīzes.

Fašisms ka tāds, būdams kā viena no buržuāzijas valdības formām, neskatoties uz ārkārtīgo ekonomisko krīzi, cītīgi gatavojās karšam, bet tālos Austrumos Japānas imperialismis jau uzsācis karu par jaunu tirgu iegūšanu, par teritorijas piesavināšanos, no kuŗas gatavoties intervencei un uzbrukumam Padomju Savienībai.

Drudžainajā steigā, ar kādu fašisms it visās kapitalistiskās valstīs gatavojās karšam, tas cenšās apmulkot masas ar nožēlojamās demagoģijas jokiem, ar tukšas un noziedzīgas frazeoloģijas palīdzību, kuŗas arsenālā ieliet gan fašisma revolucionarisms, gan nožēlojamais nac.-socialistu zocialisms, gan arī rupjais šovīnistiskais apdulums un pasakas par galējo ekonomisko nepieciešamību rast jaunas saimnieciskas izejas. Šinī fašisma vadoņu demoralizejošajā un tukšajā darbībā tiem cītīgi palīdz II internacionāle, starptautiskās zoc.-demokrātijas vadoņi. Kā jau 1914. g. pēc savas strādnieku masu nodevības, tie arī tagad, nodrošinājuši fašismam varu, darbojās roku roka ar pēdējo, gatavodamies karšam Priekš šiem mūsdienu īstenības varoņiem, visu eks-

plomatōru un kapitalistu uzticamiem sabiedrotiem, priekš šiem strādnieku šķiras nodevējiem, kuŗ to jau reizi tik zemiski nodeva, fašisms ir tikai mazākais ļaunums. Tapēc jūtot tuvojošos asiņaino izrēķināšanos, zoc demī katrā sevišķā valstī sleidzās nostāties savas buržuāzijas pusē. Francijā zocialisti bez pretrunām balso par ārkārtīgu izdevumiem priekš armijas, flotes un aviācijas, priekš imperialistiskiem mērķiem, par svešu teritoriju sagrābšanu, Versaļas sistēmas uzturēšanu un priekš koloniju valstīm.

Vācijā līdz apvērsumam, vācu soc.-demokrāti ja pate būveja bruņukuģus, bet pēc apvērsuma vienprātīgi balsoja par Hitleri jaunajā nac.-socialistu Reichtagā pēc viņa deklarācijas par līdztiesību bruņošanā.

Čecho-Slovaķijā — soc demokrāti atrodoties buržuāziskajā koalīcijas valdībā

Mazās antantes bruņoto dūri II Internacionāle izlaizdama pasakas par Padomju Savienības sarkano imperialismu, visādi atturēja un attura strādnieku masas, lai tās neuzstātos par SPRS, un tas tāni laikā, kad Japānas imperialismis taisa nopietnu spiedienu, kad tikai ar ārkārtīgu augstasinību un miermīlīgu politiku Padomju valdība novērs jauno pasaules kara izcelšanās briesmas.

Visa starptautiskā dzīves iekārta tagad slimo ar asiņojošiem konfliktiem starp imperialistiskām valstīm un slimo ar šķiru cīņām. Versaļas Vašingtonas pasaules sadalījums vairs neatbilst agrākajam savstarpējam spēku attiecībām imperialistiskajā lēģerī.

Pasaules ekonomiskās krīzes padziļināšanās izsaukuse jaunu uzliesmojumu ekonomiskajā karā starp kapitalistiskām valstīm dēļ sašaurinātiem tirgiem, par saimniecisko teritoriju jauno sadalījumu,

par izejvielu avotu piesavināšanos. Šķiru cīņām paasinoties, katras atsevišķas valsts iekšienē, valdošās buržuāzijas galotnes spiestas atrisināt neatrisināmās kapitalisma pretrupas uz starptautiskās arenes. Versaļas miers ir lielākais sitiens, ar kādu tikai sevi varēja pacienāt nelaimīgo uzvarētāju valstju kapitalisti un imperialisti.

Attiecību stabilizācijas beigas izsauca vēl nebijušu ekonomisko krīzi, un vēl vairāk paasināja jau pastāvošo kapitalistisko krīzi un paātrināja jaunas izredzes uz karu. Tagad sakārtoties dzīves apstākļi arvienu vairāk atgādina priekškaļa posmu.

Eiropas imperialistisko valstu pārgrupēšanās

Nacionāl-socialistu uzvara Vācijā un Hitlera nākšana pie varas ārkārtīgi paātrināja valstju nogrupēšanos Eiropas kontinentā. Šī uzvara deva milzīgu triecienu imperialistiskām valstīm priekš gatavošanas sadursmei ar ieročiem. Vai tas nozīmē, ka tikai fašisms būtu imperialistiskā kara un kara intervences pret SSSR krognesis, kā arī pilsoņu kara paudējs pret proletariātu? Neapšaubami, ka fašisms ir pate galējā kara partija, kura atrodas katrā imperialistiskā valstī. Bet kara partija visur un visās valstīs ne katrreiz ir arī fašistu partijas. Vācijā ir fašisms kara partija, Anglijā konservatori ir pretpadomju intervences partija. Fašisms ir galējā reakcionāri — imperialistiskā nacionalisma un šovinisma partija. Bet reakcionāri — imperialistiskais šovinisms, mežonīgais nacionalisms var parādīties un arī bieži vien parādās buržuāiski-demokrātiskā aizsegā. Vācijas fašisma uzvara tikai pastiprināja imperialistiskās valstīs galēji šovinistisko un kara partiju aktivitāti.

Hitlera programmas runa. Kuru tas noturēja 21. martā reichstagā neko sevišķu nesatura, tajā nav nekā tāda, ko nebūtu teikuši arī iepriekšējie kabineti. Tādu runu varēja noturēt gan Šleichers gan Papens, gan Brinings, kā arī soc-dems Millers. Hitlera runa bij ar apdomu mērena. Bet pats par sevi saprotams, ka ne Hitlera piekritēji, ne Vācijas imperialistiskie konkurenti nevērtē Hitlera valdību pēc viņas runām, bet pēc viņas darbiem. Turpretī, Hitlera valdības darbi nebūt nav tik mēreni.

Vācijas fašisms nāca pie varas nacionālo jūtu un nevaldāma šovinisma uzplūdamā. Šis nacionālo jūtu un šovinisma uzplūdums bij sekas no nelaimīgās Versaļas sistēmas. Hitleris nācis pie varas, dara visu, lai jo spēcīgāk iededzi-

nātu nacionālās, šovinistiskās un imperialistiskās kaislības starp vācu sīkburžuāziju, dara visu, lai šīs idejas pieaugtu zemniecībā, lai pēc iespējas vairāk saindētu strādniecību ar nacionālismu un šovinismu. Vācu fašisms nevisai arī slēpj, ka tas gatavojās karām. Ir zināms, kā Hitlera kabinets paaugstināja muitu uz lauksaimniecības produktiem. Protams, šis solis tika sperts, lai gūtu zināmus labumus lielie zemju īpašnieki un kulaki. Ar muitu paaugstināšanas pēdējie iedzīvojās uz strādniecības pilsētu sīkburžuāzijas un uz lauku nabadzīgo iedzīvotāju rēķina.

Ar cinisku atklātību valdība paskaidro šo savu rīcību, ka gatavošanos karām kā jau zinām, pirmā imperialistiskā karā Antanta izveda pret Vāciju blokādi un pārtikas, kā arī izejvielu trūkums nemazo lomu spēlēja Vācijas sskaušanā. Hitlera-Hugenberga muitas paaugstinājumi ievesti ar aprēķinu, visīsākā laikā pacelt pēc iespējas pilnīgāku un intensīvāku ražošanu visās lauksaimniecības nozarēs, lai šo lauksaimniecības ražojumu pieteiktu visā valstī, pie kam lauksaimniecības ministrijas štats sekretārs Pops atklāti paskaidro, ka viss tas ir vajadzīgs, lai kara gadījumā valsts neciestu no blokādes.

Kapara, alvas, kokvilnas un daudzi citi pusgatavu materiālu iepirkumi runā par gatavošanos karām.

Hitlera valdība atcēla nodokli uz automobiļiem. Pats valsts kanclers Hitlers izsauca pie sevis valsts dzelzsceļu direktoru Dornmilleru un cēla tam priekšā atbalstīt autotransportu uz dzelzsceļu rēķina. Visās valstīs dzelzsceļi ved cīņu pret pieaugošo autotransportu, bet Vācijā autotransportu atbalsta valsts dzelzsceļi.

Fašistu agitācija atklāj šo noslēpumu; te iet runa par armijas motorizēšanu,

runa par kara-gaisa flotes attīstību. Gerings, pēc tam, ka bij nozīmēts par valsts kara-gaisa flotes ministri, kādā no savām daudzskaitlīgām runām izteicās, ka, ja Antanta mēģinās celt iebildumus pret Vācijas gaisa flotes attīstību, viņš, Gerings, pats braukšot uz Ženevu un „sitišot ar dūri pa galdu.“ Vai nu Gerings brauks uz Ženevu un daudzīs ar dūri galdu — to vēl redzēsīm. Bet automobiļu un motoru fabrikas strādā pilna spēkā, ka par to ziņo fašistu avīzes. Kompetentas personas no Francijas arlietu un kara komisijas ziņo, ka Vācija Reinas apgabalā būvē šosējas un pārtaisa dzelzceļus pēc kara laika prasībām. Vācija būvē spēcīgus atskrējeļus automobiļus priekš kara spēka pārsviešanai pēc vajadzības.

Pēc Versaļas līguma, reichsvērā ne var sastāvēt vairāk par 100 tūkst. cilvēku; policijas spēki noteikti uz 180 tūkst. cilvēku. Triecienu grupas Vācijā līdz Hitlera nākšanai pie varas, apvienoja 400 tūkst. cilvēku. Tagad triecienu grupās skaitās 600 tūkst. cilvēku, apsardzības nodaļās — apm. 70—80 tūkst. Štalhelmā uz janvāri skaitījās 400 tūkst. no tiem 200 tūkst. tā sauktie „aktīvie“ biedri apvienoti kaujas organizācijās — „Štalhelm“, un šī kara organizācija atšķirībā no Hitlera triecieniem apvieno lieliski apmācītus vīrsniekus, kuņģi ņēmuši dalību pasaules karā.

Bez visa tā, vēl Vācija pastāv daudz un dažādas puskareiviskas organizācijas, kā: „Werwolf“, „Kifhauzerbund“ un citas, palīgu policija, sastādīta no Štalhelma un triecieniem. Tad vēl Vācijā atrodas 4,5 milj. apmācītu kareivju, kuņģi cīnījās pasaules karā. Hitlera kabinets apspriež jautājumu par piespiedu darba armijas dibināšanu. Pēc nac.-socialistu novērtējuma, jau rudenī, bet ne vēlāk kā nākošā gada janvārī, piespiedu darba armija tiks iesaukti 600 tūkst. cilvēki, bet gada laikā šī armija jāpalielina 1,100 tūkst. cilvēku. Nac. socialīstu prese pat neslēpj, ka šī, tā sauktā darba armija nodarbošies tikai ar purvu nosusināšanu, šoseju būvēm, jaunu zemju kultivēšanu un citiem derīgiem darbiem, bet viņas darbībā ieiet arī kara mākslas piesavināšanās.

Priekš pasaules kara Vācijas pastāvīgā armijā skaitījās 800 tūkst. cilvēku; Hitlera piespiedu darba armija sastāvēs no 1,100 tūkst. cilvēku, neskaitot Reichsvēra, neskaitot policijas un „Štalhelma“. No šīm organizācijām darba armijā ieiet ti-

kai komsastāvs, tā sakot, darba armijas mugurkauls.

Fašistu prese arī sevšķi neslēpj to faktu, ka lielākā Vācijas metalurģijas koncerna „Apvienotie tērauda zavodi“ un ķīmiskā tresta „Farbenindustrie“ fabrikas saņēmušas ievērojumus pasūtījumus. Franču, poļu un čekļu prese atklāj un uzsver, ka vācu fašisms izaicinošā kārtā stājies pie smagās artilērijas un smago tanku izgatavošanas, kā arī gatavojas ķīmiskam karā. Franču žurnāli pieved pat datus, cik smago un tāļšavēju lielgabalu izgatavots Vācijā.

Franču kara eksperti pārliecināti, ka fašistiskā Vācija, pie šī laika metalurģijas un ķīmijas attīstības, var sagatavoties pietiekoši labi karā 6—8 mēnešos. Varbūt šī pārliecība ir pārspīlēta, jeb pareizāk sākot 6—8 mēneši ir par maz lai sagatavotu šolaiku smago artilēriju, kara gaisa floti, līdztekus ķīmiskam karā un pietiekoši daudz tanku, bet Hitlera Vācija par katru cenu grib panākt bruņošanās līdztiesības; Hitlera nākšana pie varas nostādījuse Versaļas jautājumu pietiekoši asi.

Eiropas Antifašistiskās centrālkomitējas organizācijas šema un darba plāns.

Eiropas Antifašistiskā centrālkomitēja, kuņģu izvēlēja Eiropas Antifašistisko strādnieku kongress dod visām pretfašistu komitējam darba vietās, pilsētās, laukos, sādžas sekošus norādījumus:

Visās fašistiskās zemēs organizēt pretsītienu visāda veida fašisma uzbrukumam kā politiskā tā saimnieciskā frontē. Cīnīties pret fašisma mēģ. nājumam sarīkot karu un intervenci uz SPRS.

Saslēgties kopējā pretfašisma frontē visiem strādniekiem, ierēdņiem, vidusšķiram, sīksaimniekiem un inteliģentiem — bez partiju un uzskatu izšķirības.

Pabalstīt visāda veida cīņas pasākumus pret fašismu caur strādnieku sporta, kultūras, saimnieciskām organizācijām.

Plašākos sakarus, informācijas par fašisma uzbrukumumu un strādnieku pretsītienu visās zemēs.

Aktīvi atbalstīt internacionālo pretfašistisko cīņas fondu ar naudas līdzekļiem, lai varētu sniegt atbalstu fašisma upuriem.

Nopietnu vērību piegriest jaunatnes revolūcionarizēšanai. Izraut viņu no fašisma nagiem.

Vācijas fašismā ārējā politika

Nav patiesība, ka Vācijas fašismam neesot programmas. Vācijas fašismam ir ļoti noteikta programma. — Viņa iekšējā politika — strādnieku šķiras un viņu organizāciju sagraušana, pilsoņu karš pret strādniecību kompartijas sagraušana. Viss tas nozīmē, ka fašisms gatavo sevī drošu aizmugri kara gadījumā. Viņa ekonomiskā politika pastāv paatrinātā kapitālu uzkrāšanā un sagatavošanās karā. Viņa kara un ārpolitika sprauduse mērķi — gatavoties karā. Un no svara jau nav šeit tik daudz Hitlers. No svara šeit ir tas apstākļi, ka Versale ir atņēmusi vācu imperialismam kolonijas, atņēmusi čugunu, ogleš un arī daļu lauksaimniecības pamāta. Šādos apstākļos, Vācija, ka kapitalistiska valsts nevar pastāvēt. Šādos apstākļos fašisms nevienu problēmu nevar atrisināt iekšienē. Vācijas fašisms nāca pie varas ekonomiskas krīzes padziļināšanās momentā, bet ne konjunktūras uzlabošanās laikā, kā savā laikā nāca pie varas Itālijas fašisms. Itālija skaitās pie uzvarētājam valstīm. Vācija — pie uzvarētām un iekaltām Versajas važas. Itālijā rūpniecības proletariāts nebija pilnīgs noteicējs. Vācijā rūpniecības proletariātam noteicošais vārds. Hitlers, kā tāds no svara, no svara ir tas apstākļi, ka vācu buržuāzija meklē izeju no krīzes žņaugiem fašismā, intervencē un karā. Vācijas fašisms nebūt neapmierinās tikai ar Versajas revīziju un priekš kara imperialismu pozīciju atjaunošanu.

Runa iet par maksimālās — programmas izvešanu dzīvē, programmas, kurā bij izcelta no vācu imperialismu jau priekš pasaules kara. Vācu fašisms stāda jautājumu par Latvijas, Lietuvas ar Igaunijas pievienošanu vācu muitas teritorijai. Rozenbergs ved sarunas ar ukraiņiešu baltgvardiem par Rietumu Ukraines atdalīšanu no Polijas, par Ukraines no Pad. Krievijas un par Ukraines valsts dibināšanu zem Vācijas protektorāta. Vācu fašisms atbalsta ukraiņiešu baltgvardu kara organizāciju. „Anšlus“ — Austrijas pievienošana Vācijai atklātu pēdējai ceļu uz Balkaniem, bet caur Balkaniem — uz Tuvējiem Austrumiem. Ko

nesasniedza Hohencollernu imperialismu, — mērķis — Hamburga — Bagdade, grib panākt Hitlera imperialismu. At dabūt poļu koridoru un Dancīgu, at dabūt Silēziju un Pozeni ir vācu imperialismu programmas galvenie punkti, ka arī at dabūt zaudētas kolonijas un iekarot jaunās.

Šī maksimālā programma var izrādīties par fašisma pārkarsētās fantāzijas murgiem. Bet tagadējie reālie apstākļi pašā saknē atšķiras no priekš kara apstākļiem. Un šie reālie apstākļi mūs māca, ka tiekšanās uz Vakariem ir — ļoti grūta lieta. Belģijas sagrābšana, Longvi baseina dzelzsrūdas iekarošana, Brie, Elzas-Lotaringijas atpakaļ iegūšana — viss tas uzdurās ne tikai uz Francijas un Belģijas pretošanos, bet izsauc nemiera arī Anglija. Atliek vēl koloniju atgūšana. Vācijai pagaidam nav stipras kara flotes, un pret Vācijas centieniem iegūt kolonijas, atkal nostājās Anglija un arī citas valstis. Bet viens no Vācijas imperialismu galveniem uzdevumiem ir galvenām kārtām atskaldīt Angliju no Francijas, lai nepielaiestu angļu franču Antantes atdzimšanu uz jauniem noteikumiem. Vācu imperialismu galvenais mērķis bij: radīt „lielo līniju“ Hamburga — Bagdade, t. i. cenšanās uz dienvidu vakariem.

Tomēr, Donavas ielejā, Balkanos un Tuvējos Austrumos vācu imperialismu atdurās uz franču un angļu imperialismu. Arī Itālijas imperialismu arī cenšās „draudzīgai“ Vācijai aizkrustot ceļu uz Donavas ieleju, Balkaniem un Tuvējiem — Austrumiem. Nīkie vācu imperialismu priekšstāvji no nac-sociālistu lēģera izbīda kā sevišķi aktuālu un reālu uzdevumu — spiesties uz Austrumiem. Tagadējā laikā, kad Vācijas buržuāzija iziet uz to, lai iekarotu sevī redzamu vietu starp lielākajiem imperialistiskiem plēsoņām, nac-sociālisti grib Roppalo politiku apmainīt pret Rozenberga politiku. Bet Rozenberga kungs pietiekoši gaiši un nepārprotami izskaidro, kas ir jāsaprot — „dzīties uz Austrumiem“. Rozenberga kungs pietiekoši skaidri un nepārprotami izskaidro, ka runa iet par Roppalo politikas izmaiņu pret antipadomiju bloka radīšanas politiku.

No pat pirmās dienas, kad pie varas nāca Hitlera valdība, ta cenšās izrādīt sevi par galveno cīkstoni pret vispasaules lielniecismu un piesola savus pakalpojumus pret SSSR, pietiekoši nepārprotami atgādināt, ka Vācijas atzišana līdztiesībās bruņošanās zinā un daža piekapšanās attiecībā uz robežu jautājumiem Austrumos, radītu iespēju kopīgi Eiropas imperialistiskām valstīm uzstāties pret SSSR. Polijai un Rumānijai taču būtu iespēja paplašināties uz SSSR rēķina, un tanī pašā laikā Polijai būtu iespēja piekāpties Vācijas priekšā attiecībā uz Pozni, Silēziju, Dancīgu un Poļu koridoru. Izbīdot sevi par pirmās līnijas cīkstoņiem cīņā pret lielniecismu. Hitlers, Geringss un citi ņēm vērā arī šo koncepciju.

Bet nelaime ir tā, ka pirmkārt, ļoti viegli ir dalīt vēl nenomeditā lāča ādu, bet SSSR nedomā atkāpties ne par pēdu no savas zemes, otrkārt, Polijā vēl nav radušies ārpātīgi, kuŗi atkāptos no tām teritorijām, par kuŗām tie jau valda to teritoriju vārdā, kuras vēl būtu jāatkaŗo no SSSR, pie kam izredzes šo teritoriju atkaŗošanai ir ļoti šaubīgas, lai neteiktu vairāk.

Mēs zinam, ka pastāvēt Padomju republikai blakus imperialistiskām valstīm ilgāku laiku nav iespējams. Mēs zinam, ka augstāk par tautas, tēvijas un visa ko vēlaties, interesēm, kapitāls stāda savu kapitālistu apvienību pret darba tautu.

Mēs zinam, ka katru reiz, kad kapitalisms nonāk pretrunās un attiecības sāk paasināties, buržuazija met skatus uz SSSR, sak: vai nevarētu izšķirt to jeb citu pretrunu, jeb visas nesaprašanās kopā ņemtas uz SSSR rēķina. Bet tanī pašā laikā, lai cik stipras arī nebūtu saltes starp imperialistiskām valstīm, tās var tikt sarautas dažu dienu laikā, lai to pāgēr svētās privātipašuma un koncesiju

tiesības u.t.t. Un pietiek niecīgas dzirksteles, lai saspārdītu pastāvošo valstju nogrupējumu.

Ir divas tendences: viena apvleno dama visus imperialistus, otra — nostādīdama, vienus imperialistus pret otriem, bet neviena no šīm tendencēm neatrodās uz drošiem pamatiem.

Piedzīvojumi pasaules politikā jau pirmā kara un revolūcijas posmā rādīja, ka katra apvienošanās versta pret SSSR ir neglābjami notiesāta uz neizdošanos. Vai nu vācu imperialismis realizēs pasaules sadalīšanu ar bruņotu spēku, kara intervences ceļā pret SSSR, jeb ar pieri metīsies pret Versaļu, bet pagaidām tas nospraudīs tuvākus uzdevumus. Bruņošanās, Austrijas pievienošanu Vācijai un Poļu koridora problemas. Bet lieta lūķir tā, ka šīs vācu imperialismis pretenzijas augstākā mērā ir saistītas ar visu Versaļas sistēmu.

Un kaut arī šīs sistēmas sargu vietā atrodās līdz zobiem apbruņojusēs Francija ar veselu seriju valstju un viņas vasāļu. Sadursme starp imperialistiskajām valstīm ir sākusies un pieņēmusē tik asu veidu, ka Versaļas sistēmas revīzija i teorētiski i praktiski nonākuse dienas kārtībā.

Milzīga doza eksplodējošā spēka imperialistiskās pretrunās ir uzkrājies starp Franciju un Itāliju, starp Itāliju un Jugoslāviju, starp Japānu un Z.A.S.V.

Tādā veidā imperialistisko valstju savstarpējs karš un intervence pret visām valstīm naidīgo SSSR izvēršas par konkrētu realitāti.

Tad nu strādniecības uzdevums būtu organizēti un sagatavoti nostāties pret šo jauno apkaŗšanu un pielikt visus spēkus tam, lai proletariata revolucionāro spiedienu nostādītu pretī starptautiskā imperialismis gribai.

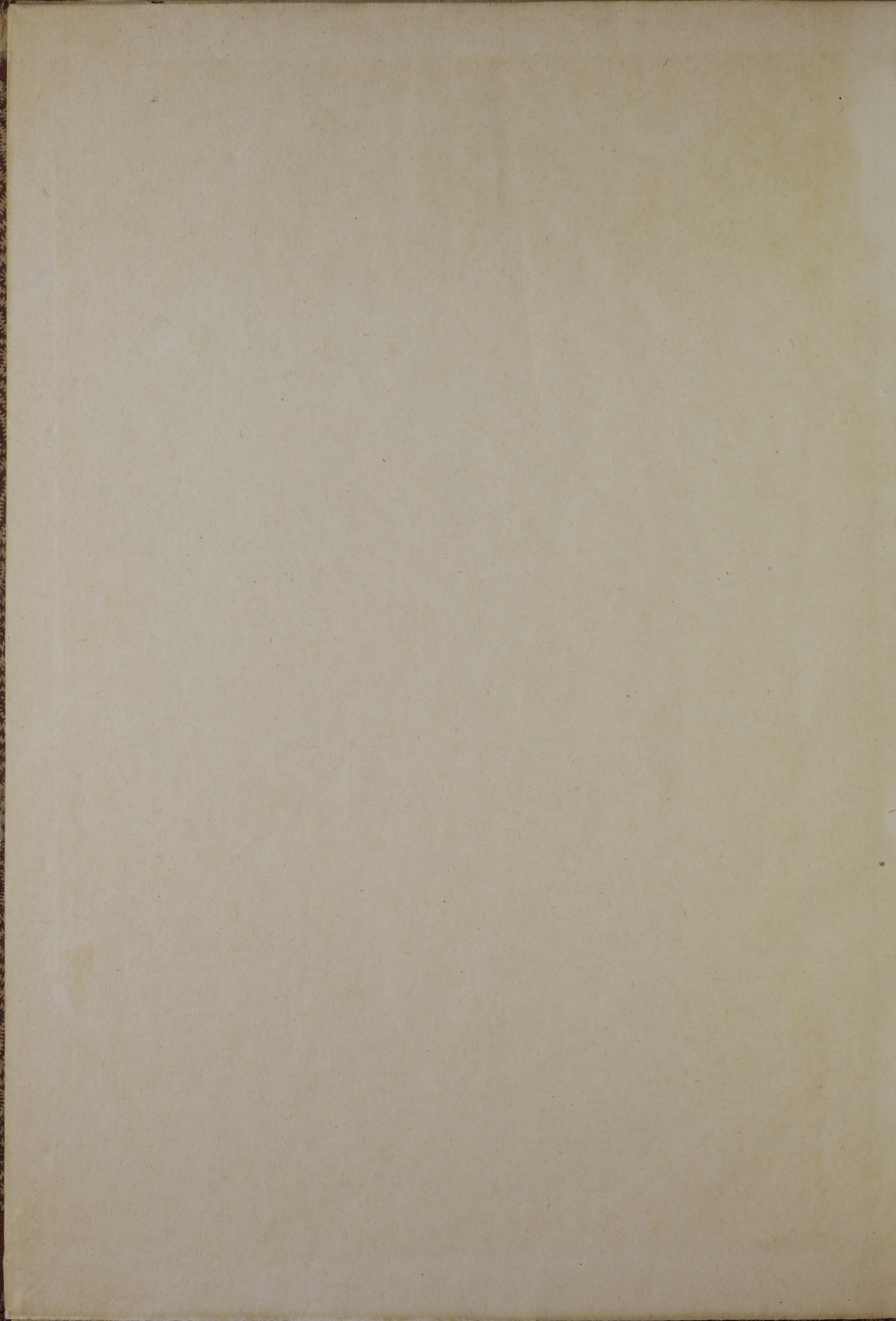
24. JULI 1933

Cena 10 sant.

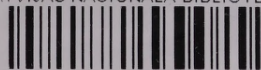
Vienreizīgs izdevums.

Izdevējs: Oskars Gulbis.

Spiestuve „STAR” Rīgā, Avotu ielā 33.

LĀTVIJAS NACIŅĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309044379